

LA BIBLIOTECA DELS PETITS PLAERS

Martina Balagué Orduña
NIUB 20542955
Tutor: Txuma Sanchez Flores

Universitat de Barcelona
Facultat de Belles Arts
Curs 2024-2025

RESUM

Aquest és un projecte d'històries, de compartir i interrelacionar els mons de dones que el veuen d'una determinada manera: un món sense sentit, un món explicat a partir d'històries d'una genealogia de dones i un món concebut com a joc.

A partir de la reinterpretació de tres novel·les de literatura contemporània, l'obra busca obrir les possibilitats de la lectura i crear una edició de publicacions que es nodreixen les unes a les altres: una biblioteca d'històries compartides.

paraules clau:

històries, dones, món, reinterpretació i biblioteca

ABSTRACT

This is a project about stories, about sharing and interrelate the worlds of women who see it in a certain way: a meaningless world, a world explained through stories from a genealogy of women and a world conceived as a game.

Based on the reinterpretation of three novels from contemporary literature, the work seeks to open up the possibilities of reading and creates an edition of publications that nourish each other: a library of shared stories.

keywords:
stories, women, world, reinterpretation and library

ÍNDEX

1. Introducció	9
2. Marc conceptual	
2.1. Visions feministes	10
2.2. El món absurd	14
2.3. El món a partir d'històries	16
2.4. El món com a joc	20
2.5. Biblioteques	22
3. Objectius	25
4. Metodologia	26
5. Antecedents	
5.1. <i>zəmɔɾ ələ tʊɾənoɾ əɾ ɔn əʊp ,ol</i>	32
5.2. <i>Basic</i>	34
6. Referents	
6.1. Referents principals	36
6.2. Referents generals	39
7. Projecte	44
7.1. <i>zəmɔɾ ələ tʊɾənoɾ əɾ ɔn əʊp ,ol</i>	46
<i>Escrit al cos</i>	50
7.2. <i>Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres</i>	52
<i>Distòcia</i>	56
7.2. <i>./Demà, i demà, i demà</i>	58
<i>Hamnet</i>	64
7.4. Instal·lació	66
8. Conclusions	68
9. Bibliografia	70
10. Agraïments	73

1. INTRODUCCIÓ

Una biblioteca d'històries, de relacions, de pensaments de dones i la seva manera de veure el món. Com veuen el món aquestes autores i com em relaciono jo com a artista en aquest conjunt de percepcions?

Els llibres com a espai on evocar i relatar, una biblioteca compartida, en expansió, on les mirades se sumen, es complementen i no s'exclouen.

La biblioteca com a espai d'unió, un lloc on els llibres interactuen i les maneres de veure el món es posen en relació, s'integren en el relat de les altres i en el pròpi, una tasca d'unió, escolta i compartició.

Jo, que no he conegut els homes, de Jacqueline Harpman; *Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres*, d'Irene Solà; i *Dema, i demà, i demà*, de Gabrielle Zevin són llibres amb diverses maneres de concebre el món: una realitat sense sentit, absurda, es troba amb una mirada nodrida per les històries i llegendes d'una generació de dones, que veuen el món amb uns ulls pecadors, foscos i turbis, que difereix d'una mirada juganera, de veure el món com si es tractés d'un joc.

La meua obra consisteix en una col·lecció de publicacions basada en aquests tres llibres, reinterpretant l'univers literari de cada llibre i trobant el punt de connexió entre la meua mirada, la de l'autora i la publicació.

Una biblioteca en expansió, que inclou també tres peces que van més enllà del format de publicació i conviden a, en un futur, convertir-se en llibres també.

Una biblioteca on cada publicació necessita d'un element inclòs a una altra per desxifrar-la, que entrellaça els relats i reivindica que no hi ha una única manera correcte de veure el món, sinò que un conjunt de pensaments compartits, evocats per dones, ens poden ajudar a intentar deslligar l'entrelligat que suposa el món que ens envolta.

2. MARC CONCEPTUAL

VISIONS FEMINISTES

Veure. Percebre la imatge (d'un objecte) que els rajos lluminosos que provenen d'aquest formen al fons de l'ull sobre la retina.

El món que coneixem està ple d'imatges, una sobreexposició constant a objectes d'observació. Però, què passa si aquestes imatges no són les que coneixem com a tal sinó que es troben amagades dins les estructures socials que ens envolten?

Ja no es tracta de veure en si imatges, ens trobem en un moment en què visionar el món significa molt més que això: es tracta d'intentar comprendre el que ens envolta, de saber què ens està passant, quines estructures s'amaguen darrere i què podem fer per canviar allò que no ens afavoreix.

A partir d'aquí, diverses pensadores han treballat al voltant la reflexió sobre les imposicions de les estructures de poder, imposades pel patriarcat: el sistema que domina la societat. Com aquestes normes tradicionals, els rols de gènere i, en general, la concepció del món, ha caigut en mans del patriarcat és el que les visions feministes es qüestionen i busquen la manera de trencar, reivindicant així la igualtat.

A partir d'aquí, es promou una visió inclusiva i justa, on la mirada i els relats de les dones tenen el mateix valor i la narrativa feminista per fi té lloc en les estructures socials.

Una escriptora que ofereix una visió feminista que qüestionava les estructures de poder i control sobre les dones és Margaret Atwood.

En la seva novel·la *El cuento de la criada* (1985), presenta una societat distòpica on les dones es troben sotmeses a un règim totalitari i són reduïdes a rols reproductius. Arrel d'això, l'autora denuncia les amenaces que enfronten les llibertats femenines i convida a reflexionar sobre l'autonomia femenina, la resistència i els perills de l'opressió patriarcal.

"La noche es mía, mi propio tiempo, para hacer lo que quiera, siempre que esté en silencio." (Margaret Atwood, 1985)

Si ens acostem altra vegada a l'univers de les representacions visuals, a l'analitzar-les veiem que la forma com les percebem i les interpretacions que sorgeixen a partir d'elles tenen a veure amb el que amaguen.

Al llarg dels anys, la figura de la dona ha adquirit una sèrie de cànons i connotacions molt enfocades a una imatge de la dona prototip.

Arrel d'això, moltes altres visionàries s'apropen a aquesta idea d'analitzar com les imatges, els medis i la cultura influeixen en la construcció dels rols de gènere.

Susan Sontag és una d'elles, on als seus assaigos aborda temes des d'una perspectiva que qüestiona les representacions i percepcions socials de la figura de la dona.

A la seva obra *Sobre la fotografia* (1977), parla dels estereotips tradicionals i com es promouen a través de les imatges, que modelen la nostra comprensió del món.

Sontag reflexiona sobre la manera en què les dones i les seves experiències es representen i com són consumides, posant èmfasi en com les imatges, depenent del context i de l'ús que se'ls doni, poden tant empoderar com objectificar.

Per tant, posa sobre la taula les formes en què la cultura visual perpetua idees sobre la feminitat i com a partir d'elles, sigui de la manera que sigui, podem prendre consciència i proposar l'alliberació de tots aquests constructes socials que ens reprimeixen, convidant a una mirada crítica sobre qui controla les imatges i els relats i qui els consumeix.

A partir d'aquí, podem pensar en com s'ha determinat d'una manera concreta quin tipus d'imatges i quins relats poden explicar les dones. Per què a una dona se li restringeix parlar depèn de quins temes?

Preguntes que la cultura patriarcal respon per nosaltres, l'estàndard de dona que ens diu que hi ha coses que no pot dir, que s'ha de cenyir a un motlle impossible que la restringeix d'abordar amb total llibertat temes que als homes ni se'ls qüestiona el dret a poder parlar d'ells.

D'altra banda, les experiències personals de les dones representen una visió que posa èmfasi a la veu individual i la narrativa personal de les dones, que ens serveix per entendre les lluites feministes.

Vivien Gornik és una pensadora amb un enfocament que reivindica com les històries de les dones són clau per comprendre les desigualtats socials.

Així doncs, els relats personals de dones emfatitzen la importància de la narrativa personal, que dona veu a les experiències femenines que des de sempre han estat invisibilitzades.

El seu pensament es basa en la idea que els relats individuals sovint reflexen les preocupacions i lluites col·lectives, i que compartir-les és la tasca que ens permet entendre i generar canvi. Aquesta perspectiva hi té cabuda dins el feminisme interseccional, que reconeix com diverses identitats i experiències es creuen a la lluita pels drets de les dones.

"Very young, I was not able to find myself interesting without intelligent response. I required the company of minds attuned to my own, but no one around gave me back the words I needed to hear." (Vivien Gornik, 2015)

No és casualitat, doncs, que hagi escollit únicament autores dones per crear la biblioteca d'històries compartides: és el motiu pel qual pretenc reivindicar la mirada femenina, els relats que compartim entre totes i, per sobre de tot, com veiem el món nosaltres com a dones, sense invisibilitzar cap relat ni excloure cap mirada.

Són, al cap i a la fi, diverses maneres de veure el món: i és que podem plantejar la realitat que ens envolta des de diferents punts de vista sense la necessitat de trepitjar col·lectius pel simple fet d'existir.

Per això, si analitzem els relats de diverses dones, el món pot ser un espai carent de sentit, un lloc on transmetre històries i entendre'l a partir d'aquestes, podem pensar-lo com un joc com a tal o el podem percebre de moltes altres visions diferents.

En definitiva, les visions feministes és el punt de partida que serveix per analitzar el món des de la mirada d'aquelles que no se'ls ha donat l'oportunitat d'expressar-la, que queden eclipsades pels constructes socials que dictaminen què pot dir una dona.

Relats que podrien servir per desenvolupar una biblioteca infinita des d'on, a través de l'univers íntim de cadascuna portat a la comunitat, intentar entendre el món que habitem.

EL MÓN ABSURD

NO-SENTIT, ATZAR I HIPERREALITAT

Al llarg dels anys, s'ha plantejat el món com un fenomen absurd, una "realitat" fictícia on no hi té cabuda el sentit com tradicionalment el tenim concebut, sinó que és l'atzar qui pren el protagonisme.

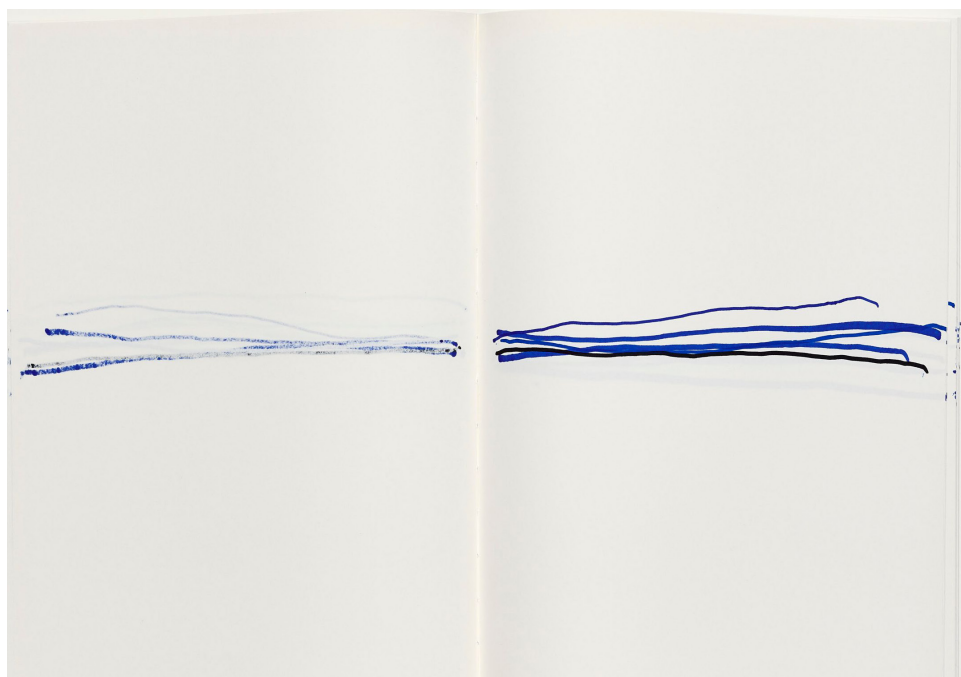
L'existència passa a establir-se com a carent de significat i el món com un espai absurd, on és aquesta absurditat qui ho dirigeix tot i que, per tant, el món i l'ésser humà no signifiquen res. Amb això, aquesta falta de fonaments passa a entendre's com el no-res, una concepció relativa basada en l'absència, una paradoxa en forma d'espiral que representa un món mancat de sentit, però alhora li està dotant una nova percepció.

La manera de tractar la manca de sentit per crear la trobem en l'obra d'Irma Blank, que planteja els seus traços i signes com a carents de sentit però que alhora componen una forma de llenguatge amb valor propi, que no requereix que extraiem una comprensió amb significat com tradicionalment el tenim entès.

En la seva obra *Gehen, Segunda vida, Caminos* (2020), treballa amb referències al llibre i a l'escriptura per plantejar la riquesa i complexitat de les possibles relacions entre el dibuix i la pintura i allò textual. Així doncs, aprofita la seva obra per apropar-se a l'absurditat, utilitzant l'atzar per plantejar idees lligades a la manca de sentit.

Podria ser una visió tràgica del món, però és en aquest espai on podem considerar la carència de sentit com un fonament, tractar aquest buit com a espai de reflexió, prendre consciència de la humanitat i existir en aquest hipotètic món hiperreal.

En conseqüència, la consideració de la irrealitat serveix com a detonant per a la reflexió sobre l'il·lusionisme, l'engany i la paradoxa, conceptes a través dels quals podem estudiar la realitat que ens envolta.

Irma Blank, *Gehen, Segunda vida, Caminos*, 2020, llibre.

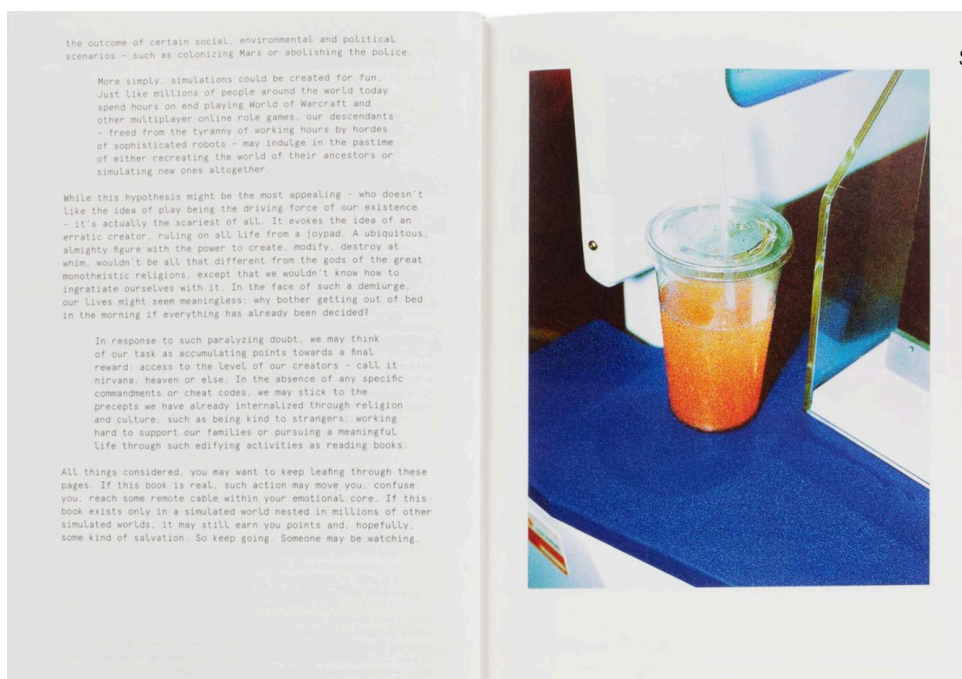
En relació a aquest pensament, l'obra de Sara Brincher Galbiati, Peter Helles Eriksen i Tobias Seknaes Markussen, titulada *The Merge* (2020) soregeix de la pregunta que planteja si el nostre món és només una creació o si resulta que es tracta d'una il·lusió fabricada. A partir d'aquí, els artistes indaguen en la possibilitat que visquem en una realitat artificial, és a dir, en un simulacre. Aquest llibre explora a partir de fotografies aquesta visió: és possible que la realitat que coneixem sigui una simulació tecnològica? Així doncs, el llibre presenta un conjunt de fotografies "impossibles", que juguen amb els límits entre realitat, tecnologia, ficció i atzar. Per tant, planteja un món que tant podria existir com no i, en conseqüència, obre portes a l'especulació.

És per això que si parlem de considerar el món com a irreal, se'ns obre la porta a parlar del concepte d'hiperrealitat. El filòsof Jean Baudrillard proposa la teoria del simulacre a *Precesión de los simulacros* (1978), on planteja el món com a una simulació generada sense punt d'origen ni realitat i, per tant, com un hiperreal en què fora d'aquesta no hi ha res i dins seu tampoc hi ha la possibilitat de fer renéixer la realitat.

Intentar trobar un sentit dins una hiperrealitat és una tasca que ens porta a altre vegada al concepte d'absurditat. És la feina incansable d'intentar trobar un sentit en un espai que no existeix tal com el tenim concebut: la impossibilitat de trobar una raó en un món que no en té, que no està preparat per a intentar replicar els mecanismes racionals del món que coneixem perquè els exclou: la hiperrealitat no respon als paràmetres de la realitat tal com la coneixem.

Així doncs, la hiperrealitat no ofereix cap resposta, més que la del simulacre, un espai que si es renuncia duu a la desesperació, on la humanitat queda exclosa i no guarda cap relació amb la realitat.

"[...] ya no hay un Dios que reconozca a los suyos, ni Juicio Final que separe lo falso de lo verdadero, lo real de su resurrección artificial [...]" (Jean Baudrillard, 1978)

Sara Brincher Galbiati, Peter Helles Eriksen i Tobias Seknaes Markussen, *The Merge*, 2020, llibre.

EL MÓN A PARTIR D'HISTÒRIES

RURALITAT, FEMINISME I GENEALOGIA FAMILIAR

Les històries, llegendes i contes representen un univers singular a l'hora de parlar del món. Al llarg del anys, aquesta visió, sovint associada al món rural, ha estat utilitzada per explicar l'univers de moltes dones artistes, que vinculen aquesta perspectiva nodrida pels relats, les històries, amb la naturalesa, l'espiritualitat i la cura.

Arrel d'aquests conceptes, se'ns obren les portes a veure el món a partir de genealogies familiars, un espai on sovint les històries, transmeses de generació en generació, prenen un paper protagonista. Per tant, estudiar aquestes relacions i les dinàmiques que tenen lloc dins un sistema familiar, així com els conflictes, els traumes i patrons intergeneracionals que, a la llarga, poden tenir un impacte profund, serveix per comprendre'ns. Aquest és un concepte pseudocientífic que postula que els éssers humans som capaços de percebre de manera inconscient patrons i estructures a les relacions familiars, que queden memoritzats i afecten a la nostra conducta.

Lola Lasurt, amb la seva obra *Amnèsies*, treballa a partir de la seva genealogia familiar, un projecte que reuneix dos treballs de l'autora: unes pintures que reproduïxen fragments de fotografies dels àlbums fotogràfics de la seva família i un vídeo. Amb la seva obra busca apropar-se al temps de joventut dels seus pares, una època que l'artista no ha viscut des de l'experiència directa i, per tant, a la que ha accedit a través del seu relat familiar.

Així doncs, l'artista parteix de fotografies recuperades dels seus pares i les transforma en pintures, dotant-les així de subjectivitat i introduint la seva mirada i sensibilitat, excluida a les imatges originals.

Lola Lasurt, *Amnèsies*, 2011, pintura.

Per tant, aquest procés de reproduir es converteix en la manera d'aproximar-se a una experiència aliena, a un temps anterior al seu. A les pintures deixa buits produïts per introduir l'amnèsia al relat familiar, a partir de la discontinuïtat que alteren els records. En definitiva, és una obra que serveix com a activador per buscar a les genealogies de familiars, per entendre els mecanismes que compartim dins aquesta i, en conseqüència, intentar desxifrar els dispositius del món.

Les genealogies familiars sovint han estat treballades a partir d'una visió feminista, que situa els relats de les dones i la seva relació tant entre elles com entre elles mateixes en el primer pla, visibilitzant les històries que al llarg dels anys han anat quedant eclipsades per les estructures patriarcales.

La cura, la connexió amb la naturalesa i la reivindicació del paper de la dona són temes que surten a la llum en la recuperació d'aquests relats. L'art de transmetre històries, de compartir-les a generacions posteriors, d'explicar contes, llegendes, d'agafar-les com a referent per crear obra i parlar de relats recuperats. És l'art d'escoltar a mares, àvies, germanes i amigues, de fer comunitat, de connectar amb les arrels de cadascuna i ajudar a coneixe'ns.

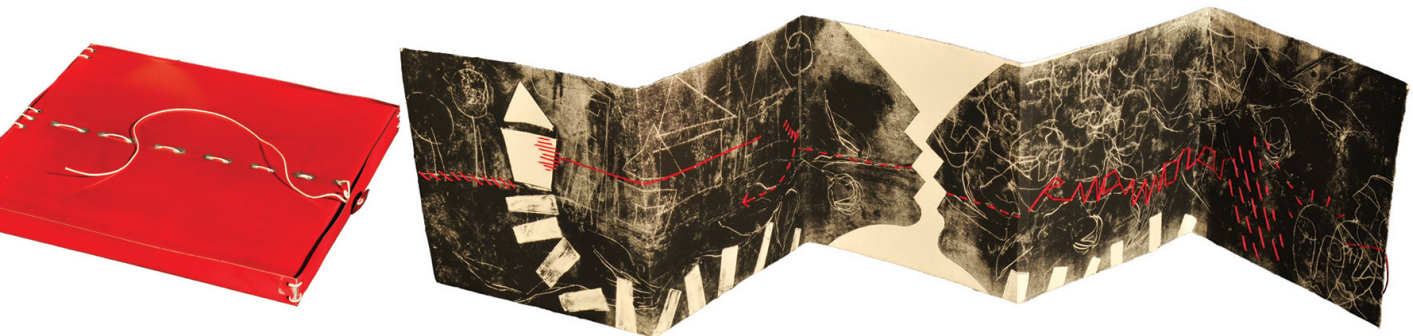
La ruralitat és un espai tradicionalment evocat a una identitat interrelacionada amb els valors, els referents, els costums, els hàbits i les tradicions compartides en un estil de vida caracteritzat pel sentiment de pertinença, que genera connexions amb l'entorn natural i amb la comunitat.

Aquests valors es poden transmetre de generació en generació, de manera que el sentiment d'arrelament influeix en aquesta transmissió d'històries.

Al mateix temps, la cultura rural s'enriqueix dels coneixements que vinculen l'experiència amb el territori, una interacció entre allò humà i allò natural i que, per això, el valor que adquireix la terra sobre la cultura rural transcendeix els límits i sustenta la identitat pròpia.

Eulàlia Llopart és una artista que treballa temàtiques que envolten els processos creatius entorn el feminisme, l'ecologisme, la identitat, la memòria i la relació entre l'ésser humà i el seu entorn. En la seva obra, Llopart es caracteritza per utilitzar sovint materials naturals, cosa que reflecteix la seva connexió amb la naturalesa, on dota les seves creacions d'una ruralitat lligada als processos artesanals, sobretot als seus llibres d'artista, on utilitza tècniques com el cosit per apropar-se a la matèria.

En la seva obra *Llibre Vermell*, una publicació complementada d'altres dues, explora temes com la memòria i les relacions humanes. L'artista es veu immersa en un procés de revisió del seu passat, simbolitzant doncs el llibre com un espai de confiança i introspecció.

Eulàlia Llopart, *Llibre vermell*, llibre d'artista.

La relació entre la naturalesa i la identitat, la feminitat i l'espiritualitat són temes que també explora l'artista Kiki Smith, investigant-ho a través de la figura de la dona. Smith aborda qüestions al voltant de la vulnerabilitat i la força femenina, desafiant les representacions tradicionals de la dona en l'art i explorant dualitats entre allò orgànic i allò místic, sovint representant dones i animals. Les dualitats prenen el protagonisme en la seva obra, plantejant-se reflexions sobre la vida i la mort, la connexió entre els éssers vius i els animals, i el món i l'experiència femenina.

Lying with the Wolf (2001) presenta una dona nua estirada íntimament amb un llop, fent al·legoria a la unió entre l'humà i l'animal i alhora remetent a narratives religioses i mitològiques, transmeses a partir d'històries conjuntes: el folklore.

El folklore, tradicionalment vinculat a la ruralitat, consisteix en un conjunt de tradicions i llegendes populars d'un lloc, un àmpli ventall de creences o supersticions, costums i actuacions.

"El folklore no es una ciencia sobre la gente sino la ciencia tradicional de la gente y su poesía." (Fried, J i Leach, M, 1949).

Smith és una artista que se situa dins aquest món, que envolta les històries i llegendes d'una narrativa tradicional i les estudia, les interpreta i crea a partir d'elles.

Kiki Smith, *Lying with the wolf*, 2001, dibuix.

EL MÓN COM A JOC

RECREACIÓ, INTERACCIÓ I LLIBERTAT

Una altra manera d'entendre el món és concebre'l com a una espècie de joc, una forma interessant d'entendre com percebem la vida i com ens relacionem amb el transcurs d'aquesta.

Es tracta, doncs, d'una mirada optimista cap a l'entorn, creure'ns amb la llibertat de prendre decisions, d'explorar diversos camins i aprendre dels errors com si es tractés d'una partida on cadascú té certs rols, normes i objectius, una manera de desviar la mirada cap a un angle lúdic, divertit i jovial pel que fa la visió de la vida.

És més, dins d'aquesta visió també es suggereix la idea de que podem escollir com jugar, quines normes seguir i quins objectius perseguir, cosa que ens dona un sentit de control i creativitat a la nostra vida. Derivat d'això, podem arribar a entendre els errors no com a fracassos, sinó com a part del procés que ens porta a aprendre i millorar en aquest joc personal.

El filòsof Johan Huizinga, a la seva obra *Homo Ludens, El juego como elemento de la cultura* (1938), explica el joc com una activitat voluntària que crea un món a part. Això ens apel·la a la manera en què veiem la vida, la necessitat que tenim de jugar i com explorem facetes més aviat divertides entenent que la vida també té moments de joc.

Huizinga ens planteja el joc com una activitat fonamental a la vida humana, que té un caràcter fins i tot sagrat, una part essencial de la cultura i la civilització humana. En la seva filosofia determina una sèrie de característiques claus pel que fa al joc: és voluntari i té un seguit de normes, cosa que crea un món propi, on aquestes dues característiques es combinen i es desenvolupa en llibertat.

"Todo juego significa algo." (Johan Huizinga, 1938)

El joc també té un sentit de comunitat, a més de ser una manera d'expressar identitats, cosa que trascendeix d'allò trivial i ens ajuda a entendre com els éssers humans construïm significats. Per tant, és una visió que resalta el joc com a fonament de l'existència humana, una activitat lúdica que acaba per convertir-se en un *modus vivendi*.

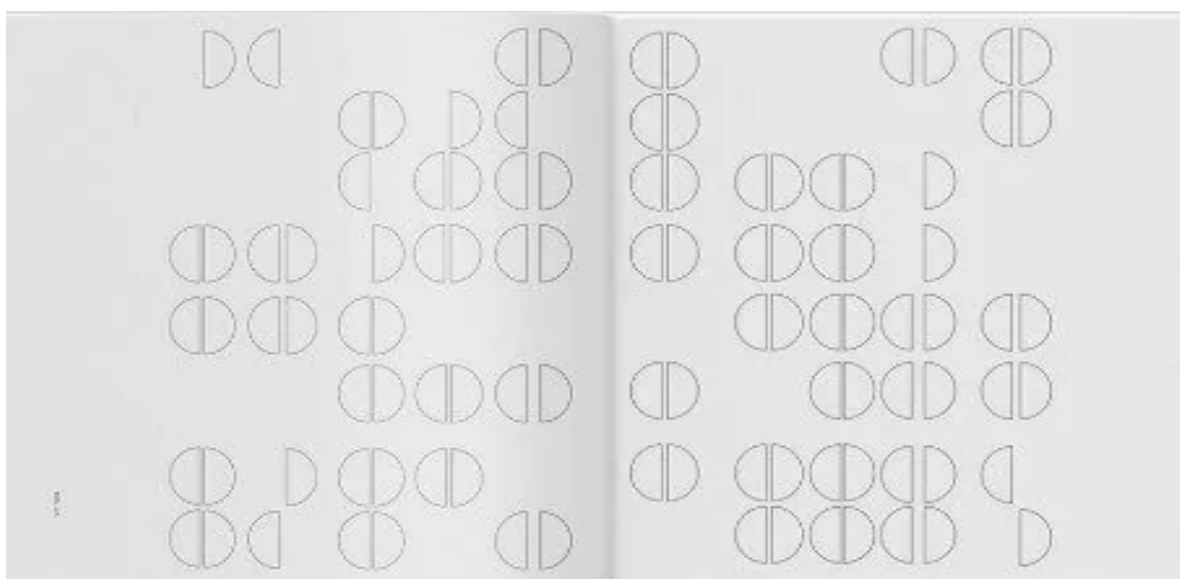
A més, potser el fet de veure la vida des d'aquesta perspectiva jovial evita que caiguem en la desesperació que suposaria prendre'ns la realitat tan crua com és: és jugar per no caure en la desesperació. El joc que ens anima a seguir, a tornar a començar la partida.

En l'art, les intervencions en obres, tractar-les com a joc i buscar la participació del públic són estratègies que s'apropen a aquest sentit de voler jugar, de trencar amb la rigidesa que suposa entendre el món d'una manera inflexible.

Per això, s'ha treballat entorn el concepte de joc com una forma d'entendre l'art i, en conseqüència, el món. Creuar la frontera entre allò implacable i convidar a la diversió, la interacció i la llibertat és el que es planteja en propostes com la de Manuel Espinosa, amb la seva publicació *Espinosa para pintar* (2018).

La publicació convida a intervenir lliurement sobre les obres d'alguns artistes argentins destacats, sobretot de Manuel Espinosa, un artista geomètric. A partir d'aquí, el llibre s'endinsa en la interacció de formes i convida al lector a afegir-hi color, a jugar a partir dels elements i crear composicions que es transformen depenent de la mirada del lector. Aquest efecte cinètic convida a la interpretació canviant de l'obra, ja que les textures, la llibertat a l'hora de jugar i les transparències que es creen presenten un univers particular que vincula l'artista amb l'obra i el lector.

En definitiva, treballar a partir d'una visió lúdica, on el joc deriva en la interacció entre persones, tot emmarcat en una llibertat gairebé total, és una de les visions que desenvolupen nous moviments i significats entorn la vida i l'art.

Manuel Espinosa, *Espinosa para pintar*, 2018, llibre.

BIBLIOTEQUES

La biblioteca s'ha considerat des de sempre una mena de contenedor d'informació, un espai que guarda coneixement i memòries i les preserva per al futur. Aquest espai s'ha anat transformant al llarg dels anys en un lloc com a tal, un indret físic, un racó de trobada i d'intercanvi, de compartir pensaments i descobrir-ne de nous.

El concepte de biblioteca ha estat abordat per nombrosos autors al llarg del temps, plantejant-la com un univers particular, un espai de memòria, tant del món on vivim com en qüestions personals i, a la llarga, s'acaba convertint en un autorretrat de la persona qui crea la seva pròpia biblioteca.

Més enllà dels conceptes clàssics, els suggeriments que apareixen quan parlem de biblioteca són infinits, una biblioteca ens permet viatjar a tot arreu, explorar temes que desconeixem, observar noves interpretacions del món i descobrir-ne d'altres que ens enriqueixen en aquest intercanvi d'informació.

Estudiar la biblioteca i què significa ens permet transitar per països, cultures i, al mateix temps, descobrir precedents d'històries actuals.

L'exposició *Biblioteques insòlites* (2017), comisariada per Gloria Picazo, és una mostra col·lectiva que parteix de qüestionar-se la idea de biblioteca infinita i, per tant, recull el treball de diversos artistes contemporanis que han treballat amb la idea de biblioteca.

Les edicions dels artistes es relacionen amb l'espai concret, que acaben desenvolupant en una nova bibliotèca personal, cosa que dibuixa la biblioteca com a un retrat inacabat de qui la posseeix per la seva necessitat d'expandir-se.

L'artista Martha Rosler mostra en la seva obra un espai que recull set mil set-cents títols de la seva biblioteca personal, una activitat expositiva on s'exhibeix a si mateixa: presenta la seva biblioteca privada com el seu retrat. Així doncs, l'univers que presenta recull els seus gustos, els seus plaers, un espai on l'espectador pot apropar-se a ella a través d'aquest laberint pel qual els interresos de l'artista convergeixen amb l'espectador.

La biblioteca ens permet viatjar pel temps, trobar universos desconeguts, compartir històries i treure a la llum els relats d'una col·lecció, a vegades privada, que generen noves interpretacions, nous significats i nous mètodes de connexió.

Arrel d'això, ens referim als llibres com als protagonistes d'aquestes biblioteques. Uns objectes concebuts per ser llegits, però ara per no fer-ho, per observar-los, tocar-los, jugar amb ells, etc. Són objectes que inspiren desig, que es fusionen amb el lector i creen una experiència de compartició única.

Alias Editorial és un projecte posat en marxa per donar a conèixer textos referents d'artistes contemporanis, mai traduïts al castellà, amb l'intenció d'otorgar aquestes reflexions i coneixements a l'abast de tothom.

Són edicions que resumeixen un seguit d'idees determinants en la història de l'art que fins llavors costava accedir-hi i, per tant, l'editorial funciona com una espècie de biblioteca on els llibres proveeixen aquesta informació clau a les persones.

L'editora d'Alias assenyalava que:

"Alias és un projecte de llibres [...] el pla no és entrar en un mercat editorial sinó fer un catàleg de llibres que dialoguin entre si, difondre i crear una unitat al voltant de les obres seleccionades." (Sara Schulz, 2011)

Ens explica doncs l'objectiu d'aquest projecte: crear una biblioteca oberta a tothom qui tingui interès en l'art contemporani, on els llibres són tractats com a universos de cada autor que, posats en relació, ofereixen al lector una visió completa de l'art actual.

En definitiva, sota l'espai de la biblioteca podem parlar des de milions d'universos infinits, es tracta d'un lloc que facilita la informació i expandeix els seus límits i, en conseqüència, ens expandim en coneixement.

Alias Editorial, *Títulos interconectados*, 2006, llibres.

3. OBJECTIUS

Elaborar una col·lecció de publicacions és un repte acompanyat d'uns objectius que tinc en compte a l'hora de plantejar-la. Aquests es resumirien, doncs, en:

1. Ser capaç de traslladar els elements de l'univers de cada autora i la meua interpretació a una publicació on la maquetació, els elements gràfics i conceptuals, i l'acabat vagin de la mà de les idees del relat.
2. Trencar amb la lectura convencional, trobant maneres de dotar a la publicació d'un nou sentit i jugant amb la maquetació.
3. Investigar noves maneres de plantejar el text en una publicació, podent relacionar la manera de veure el món de cada artista amb la manera en com es llegeix la publicació.
4. Trobar la manera d'unir els tres relats de manera que es necessitin entre ells per desxifrar i poder entendre cada un, creant així una biblioteca on els llibres no vagin per separat, sinó que es complementin entre ells.

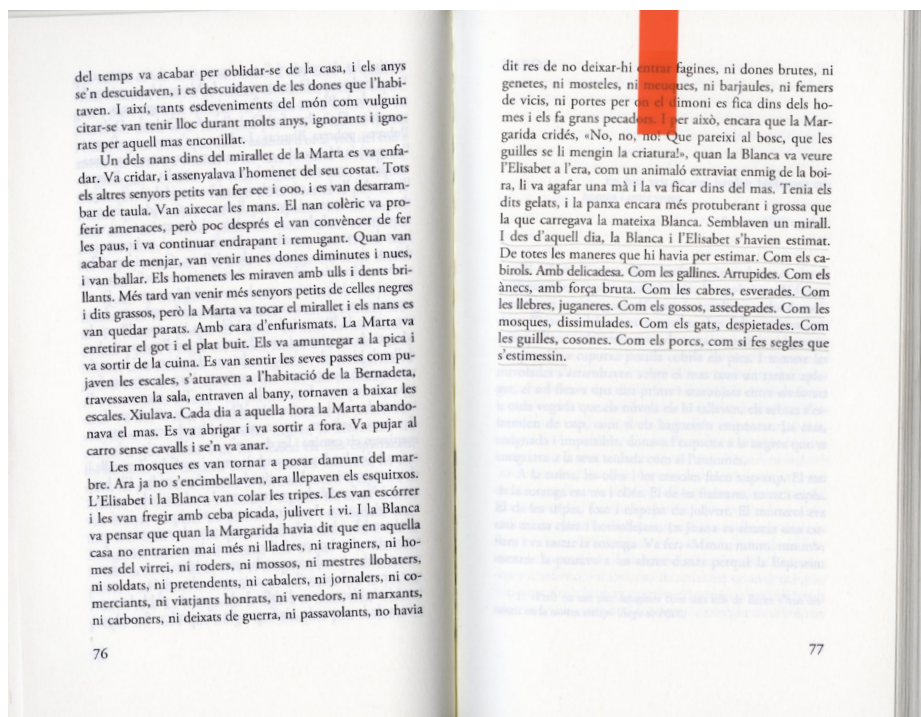
4. METODOLOGIA

RELECTURA LLIBRES I CONSULTA BIBLIOGRÀFICA

El primer pas i bàsic del recorregut de la meua obra consisteix en rellegir i anotar cada un dels tres llibres, marcant aquelles parts interessants què em ressonen més i estudiar les idees del relat a mesura que rellegeixo l'obra.

Aquesta lectura em serveix per tenir els pensaments de cada relat presents i aprofundir en les idees de cada història, en la visió de l'autora i fer un estudi de les qüestions generals de cada llibre, marcant i anotant les novel·les per fer-me-les més pròximes.

A partir d'aquí, aquesta relectura va acompanyada d'una consulta bibliogràfica pel que fa a artistes referents, trobats a partir de relacions conceptuals i estètiques amb les autores del llibres. Hi tenen cabuda, doncs, tant obres gràfiques com conceptuals, a més de novel·les d'altres escriptores que complementen les lectures.

Pàgines llibre *Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres*, Irene Solà (2023).

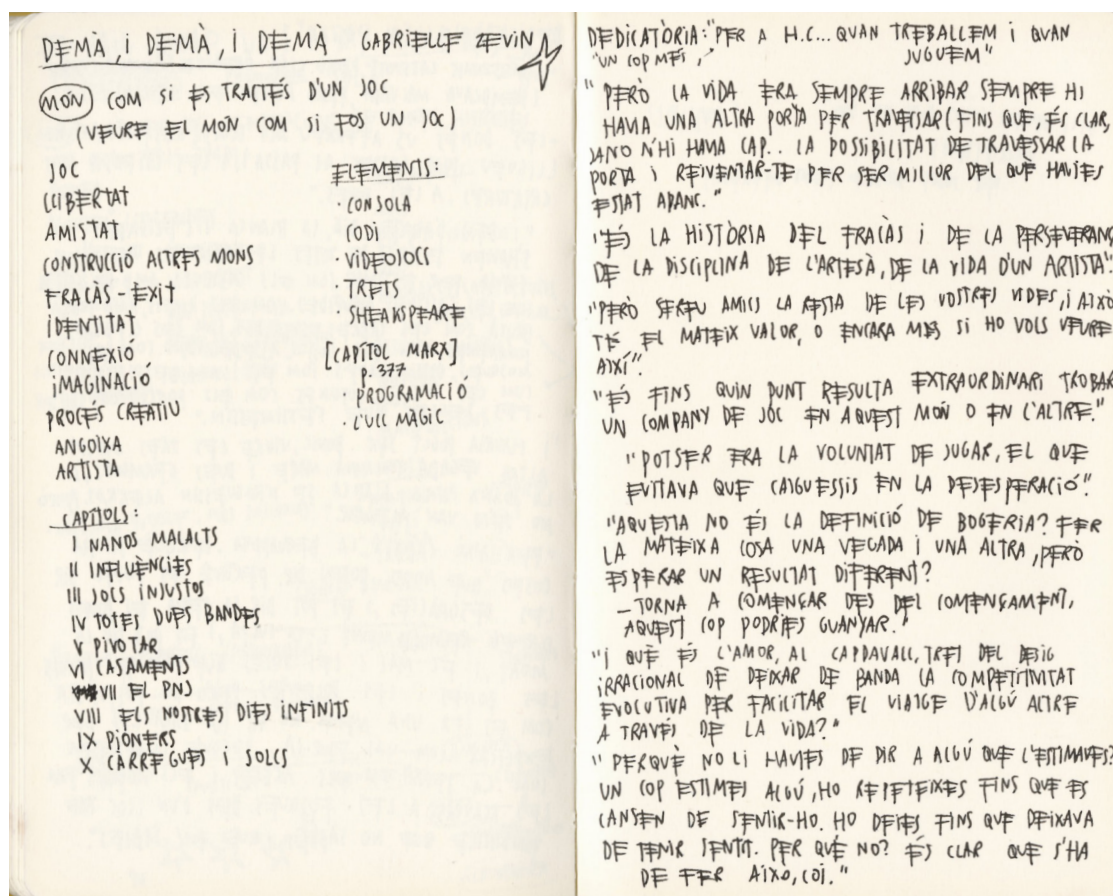
APUNTS I ESTUDI DE LES IDEES DEL RELAT

Una vegada havent rellegit els llibres i tenint una idea clara i present de cada relat és el moment d'anotar les idees principals de cada novel·la.

Aquí em centro en resumir la manera que té cada autora de veure el món, anotant també els conceptes que acompanyen aquesta visió, que després m'ajudaran a plantejar el disseny de la publicació.

Per tant, apunto allò que m'ha ressonat en la lectura dels llibres i agrupo aquestes idees per elements, pensaments generals i petits detalls que es podrien relacionar amb la meua reinterpretació, a més de, en el cas d'algun relat més complexe, aclarir punts de la trama i/o els personatges per tal que quedi ben resumit.

És el moments doncs d'extreure conceptes, visions, referents i cites, d'anotar allò que em remet com a artista i el que em pot donar joc a l'hora de pensar la publicació, tot basat en la novel·la en si, resumint les idees del relat i els elements que hi aparèixen, anotant també algunes cites rellevants que ressonen amb la idea o amb la meua visió.

Apunts llibreta de la lectura de *Demà, i demà, i demà*, Gabrielle Zevin (2023).

PROPOSTA D'IDEES DE REINTERPRETACIÓ

Després d'haver anotat el més rellevant i tenint un resum del pensament que s'amaga darrere de cada relat, em dedico a pensar possibles maneres de reinterpretar aquestes idees, formes de passar a la publicació els elements importants de cada relat i la manera en què es poden relacionar entre ells.

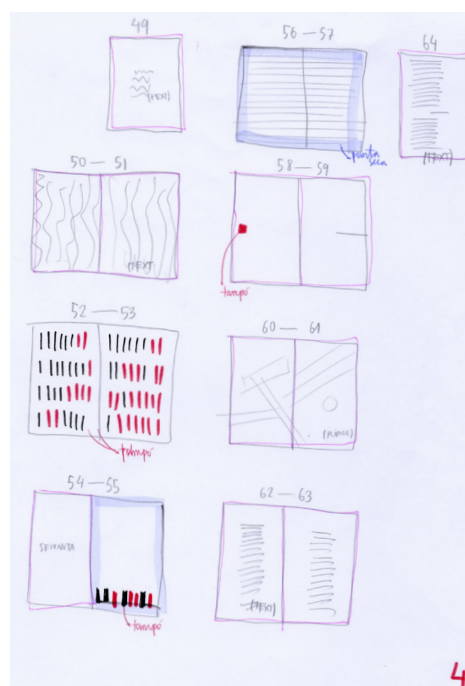
Com es podria llegir el llibre? Puc jugar amb el text de manera que la forma en com s'ha de llegir la publicació vagi de la mà de la forma en què l'autora veu el món? Com puc relacionar aquestes tres visions?

Per tant, em dedico a pensar la maquetació: les pàgines: quins elements vull plasmar, com es podria fer de manera que ressoni amb mi?; el text: com escric les paraules de la novel·la? Puc utilitzar una mena de joc per poder desxifrar aquest text?

És aquí on he ideat l'univers de cada publicació en relació a cada relat, a més de pensar el disseny de tal manera que les idees de la novel·la siguin la base en com s'ha dissenyat cada publicació.

Per tant, és el moment de prendre les decisions que afecten a la maquetació final de cada publicació, procurant que el relat original i reinterpretat i la publicació final es nodreixin l'un a l'altre i acabin resultant en una obra completa que reflexiona i fa reflexionar al lector.

La planificació de les pàgines, dels plecs i de com va enquadrada la publicació és el que ocupa aquesta part de relacionar les idees extretes anteriorment de cada novel·la amb un resultat que exalta aquestes característiques i qüestiona les formes de lectura en un acte de creació compartida.

GRAVAR I ESTAMPAR

A partir d'aquest plantejament de disseny pel que fa la maquetació de cada publicació, és necessari planificar les tècniques que m'ajuden a explicar la proposta de la manera més adient possible, és a dir, seleccionant les tècniques de gravat que m'ajuden a treure el màxim potencial a la reinterpretaió de les obres.

Quines tècniques m'ajuden a explicar millor cada idea? Com utilitzo les possibilitats de cada una perquè m'ajudin a explicar univers de les autores?

És el moment d'organitzar les sessions d'estampació, de decidir quina publicació necessita d'una tècnica o una altra, ja que, al cap i a la fi, l'estampació amb gravat em genera un discurs lligat a les idees a interpretar, fent servir elements que aporten un pes més al sentit de l'obra.

Pla general de les tècniques d'estampació, Martina Balagué, 2025.

LA INSTAL·LACIÓ

Al cap i a la fi, el procés acaba amb l'elaboració d'aquesta biblioteca d'històries compartides, de maneres de veure el món que es nodreixen les unes a les altres.

És el moment de pensar la instal·lació de tal manera que presenti una biblioteca en expansió, que reculli històries compartides i ens activi un espai en creixement, on hi tinguin cabuda els infinits universos de les autores.

Així doncs, la idea de biblioteca s'amaga darrere d'aquesta instal·lació, una manera de tractar l'obra com un espai com a tal, un lloc que exposa cada element de l'obra i els uneix de manera que el context passa a trobar-se dins la biblioteca: un lloc com a tal, no peces separades, sinó un conjunt que forma i evoca interpretacions ja marcades des d'aquest context concret.

UNA BIBLIOTECA D'HISTÒRIES DE RELACIONAR
ELS PENSAMENTS D'AUTORES I DONES! AMB ELS MEUS -
ENTRELLIGAT PERSPECTIVES DE MANERES COM
VEURE EL MÓN (COM EL VEUREN/CONTREVEIXEN
AQUESTS AUTORS I COM EM RELACIONO JO COM
A ARTISTA EN AQUEST CONJUNT DE PERCEPCIONS.
PERCEBRE EL MÓN D'UNA MANERA DETERMINADA.
COM VEUREN EL MÓN LES DONES? (LIBRES) COM A ESPAI
ON EVOCAR, RELATAR REALITAT - INTERPRETACIÓ ARTÍSTICA
= BIBLIOTECA COM ESPAI SECUR ON CONVERSAR SOBRE
AQUESTS MIRADES. UNA BIBLIOTECA DE DONES, D'ARTISTES
I CADA MÓN CADA PERSPECTIVA ENS AJUDA A INTENTAR
DESSEMPREJAR L'ENTRELLIGAT. LES HISTÒRIES I PENSAMENTS
ES SUMEN - CONJUNT. ENS NECESSITEM DE TOTES
PER VEURE EL MÓN AMB LES ULTRES DE TOTES.
UNA BIBLIOTECA COMPARTIDA. PARTS D'UN LLIBRE
AJUDEN A ENTENDRE L'ALTRE. LES MIRADES ES
COMPLEMENTEN, NO S'EXCLOUEN. POISSER NECESSITO
ELEMENTS QUE TE ACÚ ALTRE PER DESXIFRAR LA
MEVA INCOGNITA UNA BIBLIOTECA COM UN ESPAI
D'UNIÓ, UN LLOC ON ELS LLIBRES INTERACTUEN. LES
MANERES DE VEURE EL MÓN ES POSEN EN
RELACIÓ, ES COMBINEN, NO SÓN ELEMENTS PUNTUALS,
S'INTEGREN EN EL RELAT DE LES ALTRES.
ÉS EL LECTOR QUI DECIDEIX UNIR LES PÈCES?
TASCA D'UNIÓ, ESCOCTA I COMPARTIR.

5. ANTECEDENTS

JO, QUE NO HE CONEGUT ELS HOMES

L'origen d'aquest projecte té lloc al taller de creació IV, on començo a elaborar la col·lecció de llibres a reinterpretar. El primer volum: *Jo, que no he conegut els homes*, és l'antecedent base per al desenvolupament de la biblioteca compartida.

La publicació respon a la novel·la de Harpman, basada en l'absurditat i el sense sentit. Un univers mancat de sentit protagonitzat per dones, que recorda a la novel·la de Charlotte Perkins Gilman *Terra d'elles* (2020), una utopia feminista on tres exploradors descobreixen una societat exclusivament femenina, una fantasia on la maternitat, la sororitat, la intimitat i el sentiment de comunitat són les protagonistes i posen en evidència les estructures patriarcals.

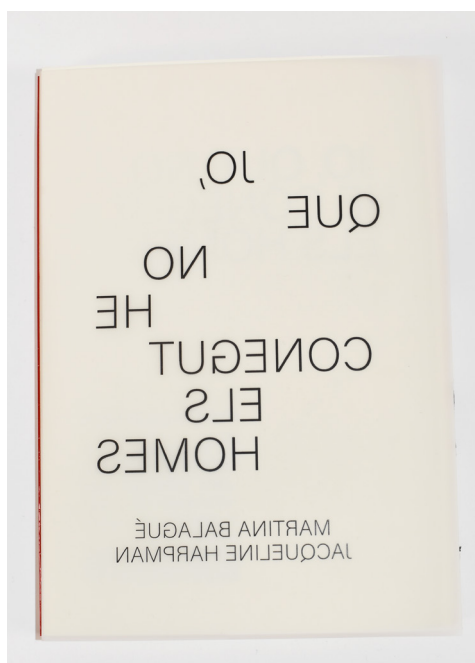
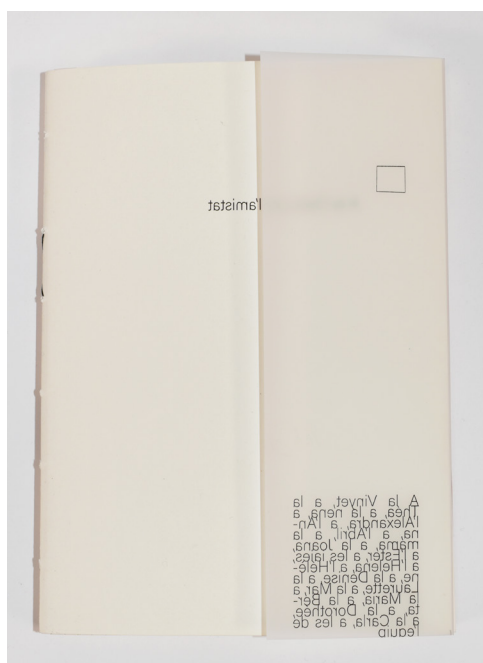
A partir de referents com Irma Blank i Álvaro Varograff, *Jo, que no he conegut els homes* treballa amb la desorientació, la carència de sentit lingüístic i amb un valor propi que no requereix que extraiem una comprensió de significat com tradicionalment el tenim entès. És per això que el text de la publicació està escrit a la inversa i

que, per això, es necessita un mirall per poder llegir el text, que tot i així careix d'un sentit clar.

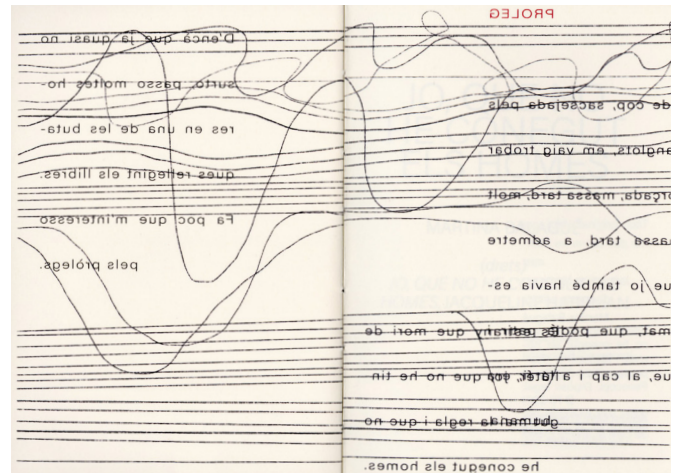
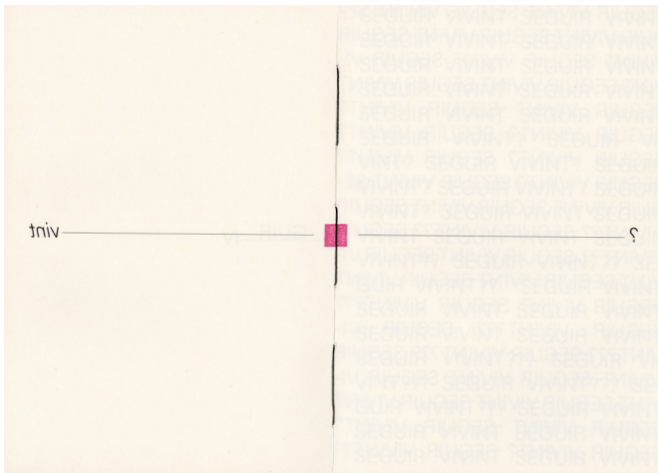
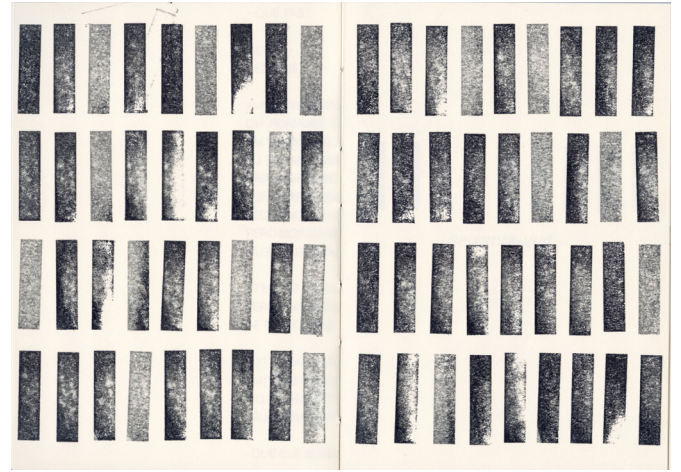
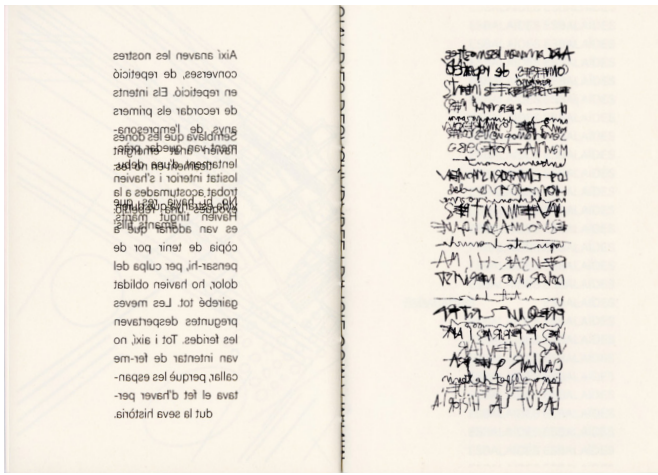
L'obra explora com es pot jugar amb el text i reconfigurar la manera de llegir o, en aquest cas, rellegir un llibre. Per tant, es proposa una mena de descomposició del relat original, on les frases i els passatges s'interrelacionen entre ells, es mesclen, es divideixen i, per sobre de tot, estan escrits de manera inversa per dificultar la seva lectura, fent paral·lelisme amb la dificultat de trobar un sentit en el món presentat en la novel·la de Harpman.

Per tant, es busca generar una nova experiència de lectura que es desmarca de la narrativa lineal tradicional, jugant amb la maquetació del llibre on, per exemple, la portada, el pròleg i altres elements que tradicionalment es presenten a l'inici de l'edició d'un llibre es troben al final.

Al cap i a la fi, el projecte busca trobar el punt d'unió entre el relat i la publicació, una necessitat de trobar el sentit d'un llibre que no té una finalitat determinada, que no pretén ser resolt.

Portada i contraportada de *Jo, que no he conegut els homes*, Martina Balagué, 2024-25.

Pàgines zomol de tugones en on sup ,ol, Martina Balagué, 2024-25.

BASIC

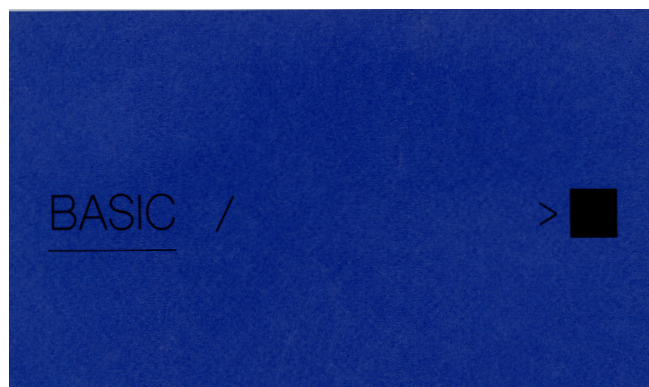
Un altre antecedent directe, concretament de la publicació >/*Demà, i demà, i demà*, dins la col·lecció, és un treball elaborat amb litografia al taller de creació II titulat *Basic*.

Aquest consisteix en una sèrie de mapes realitzats a partir de derives fetes en zones del meu territori i estampats en superposició entre ells a partir de l'efecte 3D entre el vermell i el blau. Per tant, es necessita un filtre o bé blau o bé vermell perquè els mapes es revelin o s'amaguin.

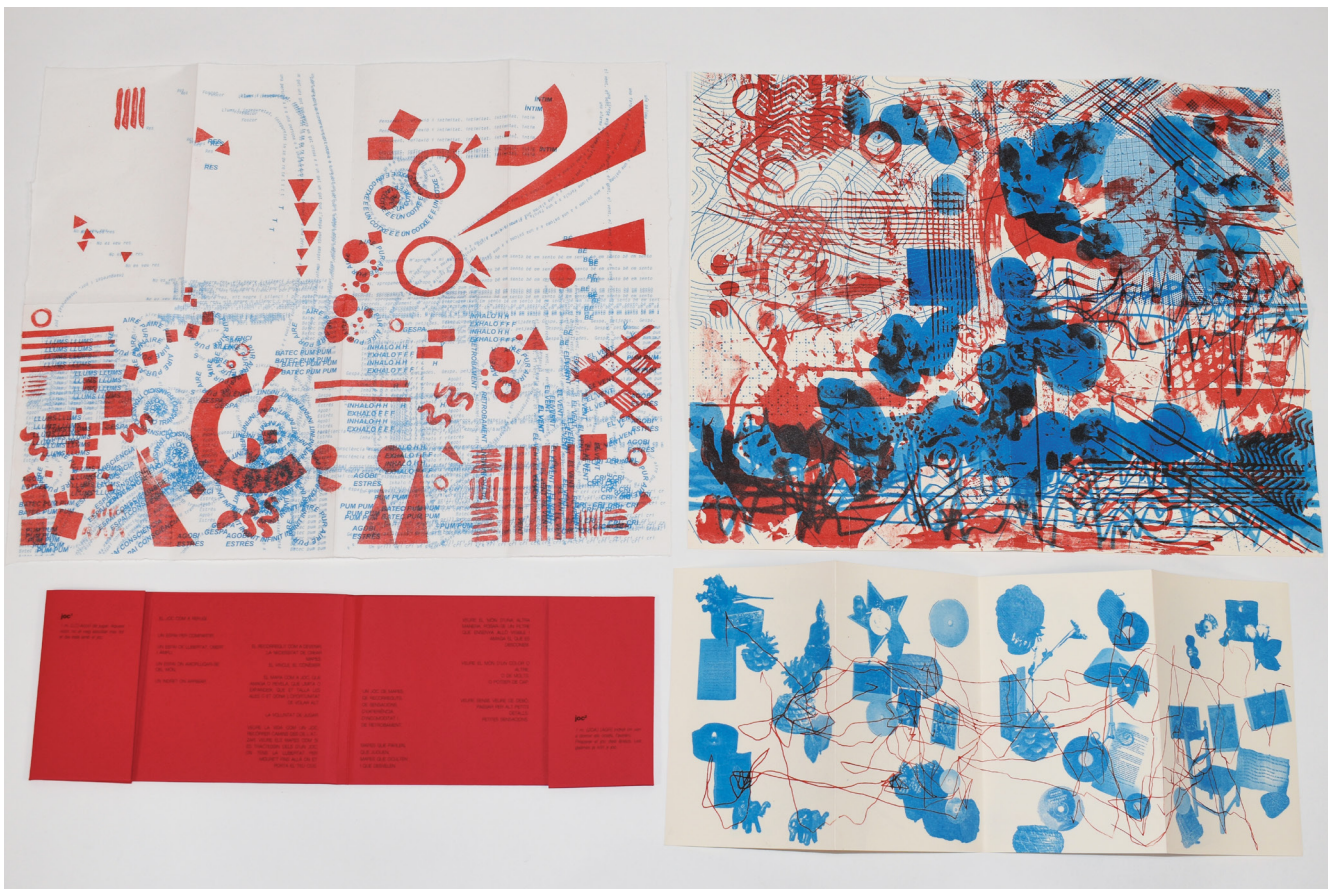
Les possibilitats de jugar, d'utilitzar el color i els filtres per amagar paraules i imatges, deixar-les visibles, fer-les desaparèixer, entre d'altres, i crear una peça a partir de superposicions que van desapareixent són infinites pel que fa a parlar de com veiem el món que ens envolta.

És aquesta noció de joc, sobretot en la manera com es llegeixen els mapes, el que crea aquesta atmosfera d'interacció tant individual com col·lectiva que tant caracteritza la manera de veure el món en la novel·la de Gabrielle Zevin *Demà, i demà, i demà* (2023).

Per això, aquesta obra em serveix com a antecedent pel que fa a la creació en funció a la noció de joc.

Basic, Martina Balagué, 2023-24

Desplegament *Básic*, Martina Balagué, 2023-24

6. REFERENTS

REFERENTS PRINCIPALS

En la meua obra reinterpreto tres novel·les escrites per a dones que veuen el món d'una determinada manera i, per tant, aquests llibres són els meus principals referents a l'hora de crear cada publicació basada en cada un d'ells.

JACQUELINE HARPMAN, *JO, QUE NO HE CONEGUT ELS HOMES* (2021)

El llibre narra un grup de dones, quaranta, que es troben engabiades sense motiu aparent. Totes conèixen el món d'abans de ser capturades i atrapades, totes menys una, la protagonista. A partir d'aquí el llibre ens explica la història d'aquestes, del seu confinament gratuït i de com un dia, al sentir el so d'una sirena, queden alliberades a un món desèrtic. Un cop alliberades, la novel·la ens explica les seves vivències, la manera de veure aquesta suposada "llibertat" i la hipòtesi del simulacre, ja que el món al que s'han vist abocades no acaba de ser una realitat certa. Així doncs, Harpman ens parla d'aïllament, del no-sentit de la vida i del què vol dir viure, parla d'esperança, d'identitat, humanitat i resiliència.

Després de llegir i anotar la novel·la adopto el pensament i les idees de l'autora pel que fa la seva visió del món: un univers sense sentit i absurd, un món del no-res on la confusió pren un paper protagonista.

És per això que la part conceptual de l'obra es centra sobretot en aquest no-sentit, fins i tot portat a l'extrem de l'atzar. Trencar les estructures que ja coneixem i ni ens qüestionem és una tasca que ens convida a fer l'autora, una feina que m'impulsa a l'hora d'elaborar una publicació que trenca amb la "realitat" dels llibres i les estructures que envolten l'edició editorial i la concepció que tenim d'aquesta.

Per tant, ens trobem davant una visió que queda fora de la certesa i la lògica del món real, ens trobem, doncs, en un gran desert d'absurditat, sense sentit i no-res.

Jacqueline Harpman, *Jo, que no he conegut els homes*, 2021, llibre.

IRENE SOLÀ, *ET VAIG DONAR ULLS I VAS MIRAR LES TENEBRES* (2023)

Solà es caracteritza per la seva capacitat de crear imaginaris particulars, plens de simbolismes i relatant històries des de l'originalitat, l'evocació i una mirada cap a la ruralitat.

Aquesta és una novel·la fosca i tenebrosa, que ens explica la història d'una generació de dones que viuen en un mas amagat entre les muntanyes. Un espai que amaga tota una sèrie de records, de relats plegats de tragèdies, pactes, llops, cabirols, gats i ronegueres, dimonis i velles. És una història explicada des dels ulls de la Joana, marcada en malediccions per culpa d'un pacte de fa amb el dimoni; de la Bernadeta, a qui li van abocar aigua de farigola als ulls i té la capacitat de veure allò que la resta no pot; els de la Margarida, a qui la solitud li pesa tant com la companyia de les dones; i els de la Blanca, que no parla.

Així doncs, la novel·la té una manera poc habitual de veure el món: el veu des de la foscor, des de les entrames de les dones que habiten el mas, amb tots els seus secrets i pecats comesos a l'ombra dels racons de la casa. Ens explica el món a partir dels animals, de la natura i, per sobre de tot, a partir d'històries. És crear històries a partir d'altres històries, de rebuscar en el passat per crear relats, d'escoltar a una generació de dones explicar les seves històries.

La dualitat entre la realitat i la fabulació és un terme clau pel que fa a prendre com a referent, ja que és un concepte que dona peu a explo-

rar històries i poder crear-ne d'altres a partir d'aquestes. Solà escriu el llibre a partir de llegendes i relats de la zona, fa un recull d'aquestes històries i elabora una novel·la que les relaciona totes i que, alhora, dona peu a crear-ne de noves. En conseqüència, s'obre un imaginari que posa èmfasi en la visió de les dones, en prendre una generació de dones i explicar el món a través dels seus ulls, uns ulls i uns relats que trenquen els límits de la llum i la vida, que s'apropen a la foscor, a l'oblit i a la mort. Fins i tot, és veure el món amb uns ulls que no veuen, és percebre'l a partir de les altres dones, de la natura, dels animals, de les llegendes i les fàbules. És ser capaç de desdibuixar els límits entre la veritat i la metàfora, d'explicar històries que no estan escrites i transmetre-les, d'evocar relats des d'un lloc fosc i tenebrós.

En definitiva, es tracta d'entendre el món a partir d'històries, de veure'l amb uns ulls foscos, cecs, a través d'una genealogia de dones que no són perfectes, que simplement són humanes.

Irene Solà, *Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres*, 2023, llibre.

GABRIELLE ZEVIN, *DEMÀ, I DEMÀ, I DEMÀ* (2023)

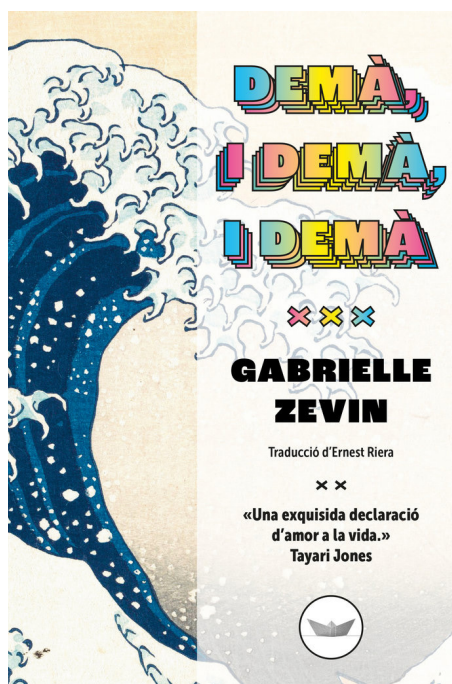
Aquesta novel·la ens explica la història de dos amics, de com es coneixen i de com la seva amistat va desenvolupant al llarg de la novel·la, quan decideixen dedicar-se a la creació de videojocs. És a partir d'aquí que l'autora reivindica la creació d'universos imaginaris, la voluntat de jugar i la necessitat de refugiar-nos en la imaginació. *Demà, i demà, i demà* (2023) ens explica una història al voltant de construir mons, parla de l'amistat, de l'amor, dels diners, de tragèdia i fracàs, és una història que reclama la necessitat de connectar entre nosaltres, de crear art junts, d'acompanyar-nos i d'estimar-nos de totes les maneres que hi ha d'estimar-se.

És evident que el món dels videojocs envolta la novel·la de Zevin, però l'autora va més enllà: els "utilitza" com a excusa per parlar d'un món on és el jugar el que evita que caiguem en desesperació. Veure el món com si es tractés d'un joc és el que proposa la novel·la, una tasca que fa a partir de l'univers d'ordinadors, programació i videojocs, un espai que ens permet crear sense límits, que ens deixa reviure tantes vegades com vulguem, un refugi on amagar-nos de les dificultats del món real i alhora ens dona la oportunitat de concebre'l amb l'actitud del qui veu la vida com si es tractés d'aquest joc.

La novel·la fa ús de diversos tipus de registres pel que fa l'escriptura: combina passatges més narratius amb fragments escrits com si ens trobéssim directament dins un videojoc, entrelaçant altres capítols d'un caire més poètic,

fent metàfora del que significa marxar. Aquesta varietat és el que enriqueix les possibilitats d'explorar l'univers de la novel·la, que permet prendre's els fragments de la història de manera que desperten noves inquietuds, de ser capaç de llegir capítols com si ens trobéssim dins un videojoc, amb un relat paral·lel però alhora relacionat amb la novel·la.

Zevin ens explica el món a partir de la creació, de la necessitat de crear art i obrir nous imaginaris a partir d'aquest. És una manera de tractar els temes que envolten el nostre dia a dia, de parlar de la quotidianitat que envolta la vida de dos amics, amb els seus projectes, amors, preocupacions i entrebancs. De parlar de perseverança, de visibilitzar i normalitzar el fracàs i, per sobre de tot, de l'amistat i les segones, terceres i quartes oportunitats.

Gabrielle Zevin, *Demà, i demà, i demà*, llibre, 2023.

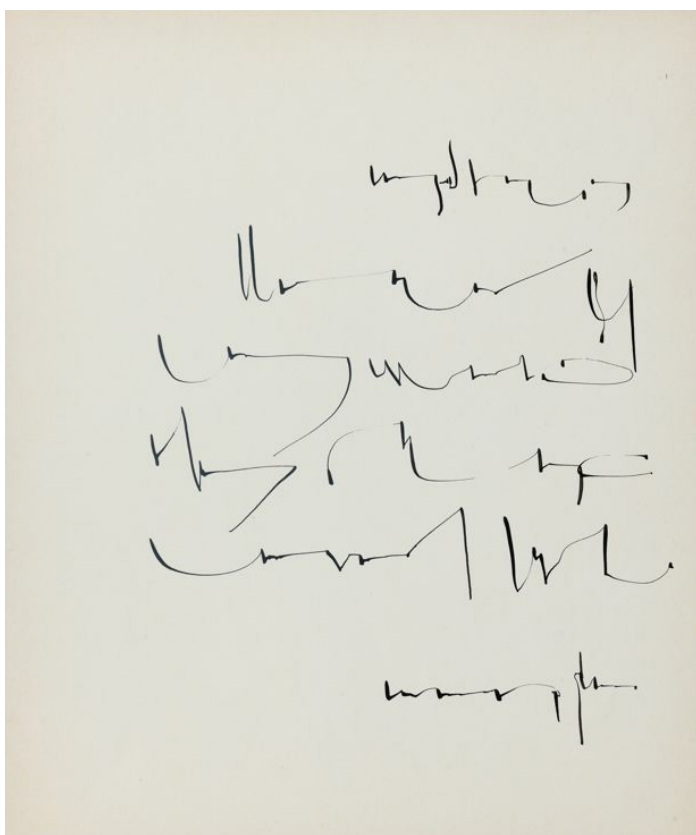
MIRTHA DERMISACHE

El text és un element el qual he pres com a protagonista en la meua obra, dotant així aquest element d'un pes important pel que fa tant a la relació amb el discurs que es vol reflectir com pel seu caràcter estètic. És per això que l'obra de Mirtha Dermisache la prenc com a referent pel que fa la seva manera de tractar i experimentar amb el text.

Al llarg de la seva trajectòria artística, l'artista ha desenvolupat una obra cal·ligràfica a través d'"escriptures il·legibles". La dualitat és un terme present pel que fa a la relació entre la recerca de la llibertat a l'hora de crear i el sotmetre'ns a una sèrie de normes. Sovint organitza els seus grafismes i textos indesxifrables en textos, cartes o llibres, cosa que eleva el llenguatge a una altra dimensió i li dona un sentit basat en la manca d'aquest, cosa que fa que el text prengui un caràcter únic i reflexiu.

La llibertat és la clau a l'hora de crear el seu llenguatge, una expressió que capgira per complet el significat de les paraules i suposa un repte per a comprendre'l. És la deconstrucció del llenguatge el que connecta directament amb el lector: el convida a interpretar-lo des de la seva experiència.

Així doncs, les seves obres giren al voltant del text, on juga a crear un codi il·legible, entès com una experiència d'un procés invers per arribar a la lliure expressió creativa.

Mirtha Dermisache, *Sense títol*, 1970, carta.

Anna Roura i Fortet, *L'Eco de la Plaça del Diamant*, 2023.

ANNA ROURA I FORTET, L'ECO DE LA PLAÇA DEL DIAMANT (2023)

El projecte d'Anna Roura i Fortet em serveix com a referent base pel que fa a la relectura i reinterpretació d'un llibre, en aquest cas de la novel·la *La Plaça del Diamant* (1962), de Mercè Rodoreda. L'artista recull la lectura d'aquest llibre que han fet nou persones que actualment viuen a la Plaça del Diamant, del barri de Gràcia. A partir de les anotacions i subratllats que les persones han apuntat al llibre, l'autora crea un nou relat. És interessant com deixa l'espai en blanc del paper i només permet veure el subratllat i l'anotació, cosa que obra portes a una nova lectura a partir d'aquests fragments que les persones han considerat importants, una tasca poètica i evocadora cap a un dels llibres més importants de la literatura catalana.

Aquest em serveix com a mostra de com a partir d'unes anotacions d'un llibre, com les que he realitzat en el meu procés de relectura, es pot crear un nou significat i donar peu a noves interpretacions.

Itziar Okariz, *Woman and fiction*, 2020, llibre d'artista.

ITZIAR OKARIZ, WOMAN AND FICTION (2020)

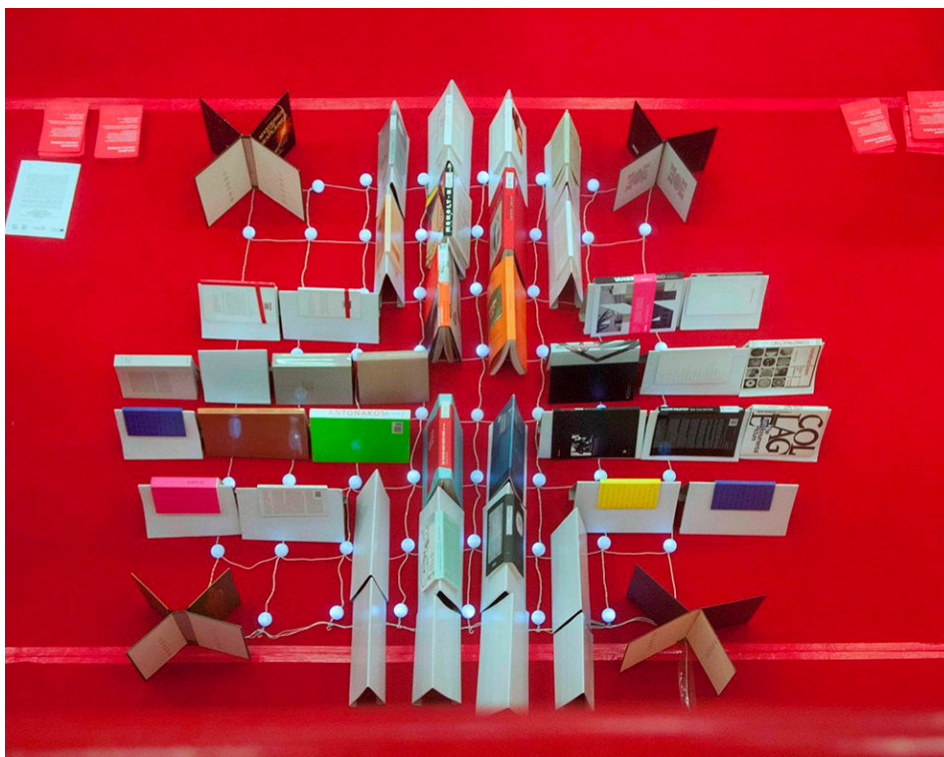
Seguint amb aquesta idea de reinterpretació a partir d'una novel·la literària, al seu llibre d'artista l'artista fa referència a dues conferències de Virginia Woolf, que després van confluïr en la famosa "novel·la" de l'artista: *Una cambra pròpia* (Londres: The Hogarth Press, 1929). Considerat com un text feminista fonamental, la narradora examina si les dones són capaces de crear i si, en efecte, tenen la llibertat per crear treballs de la qualitat de William Shakespeare. Juga doncs a partir de la tipografia, la repetició i la mida d'aquesta, a narrar un text que adopta un altre ritme de lectura i, per tant, una altra percepció.

CHRISTINA MITRENSE, ADD TO MY LIBRARY (2012)

Aquesta obra consisteix en un conjunt de performances on l'artista convida als usuaris a portar els seus llibres preferits a un espai marcat, situat de tal manera que arquitectònicament quedés com una biblioteca dins la biblioteca.

L'obra proposa la reconstrucció d'una biblioteca com una experiència familiar, compartida, el fet de portar el que seria la biblioteca privada de cadascú a l'espai públic, destacant el coneixement com a resultat de l'esforç col·lectiu, en què els lectors aporten noves mirades i creen un nou context. L'autora no s'apropia dels llibres, sinó els utilitza com a elements estructurals de l'obra per crear nous significats, promouen el fet de compartir per sobre de tot: l'activitat col·lectiva. El llibre original representa la base per l'obra artística final, que revela un procés de col·lectivització entre lectors i interpretacions.

Per tant, aquelles que preserven els llibres, els guarden, els subratllen, els anoten i els dobleguen col·laboren amb l'acte de construcció d'un coneixement compartit. Un acte que no acaba amb la publicació del llibre, sinó que està viu en cada lectura del llibre, en cada interpretació d'aquest i en cada manipulació de la seva forma i contingut. Aques intervenció ens parla de compartir els mons dels artistes i dels lectors, de qualsevol persona que vulgui entrar en l'interior de l'altre.

Christina Mitrense, *Add to my library*, 2012, instal·lació.

7. PROJECTE

L'obra final consisteix en una instal·lació en format biblioteca, un espai de trobada de relats que recull tres publicacions que reinterpreten els universos de tres autores diferents i tres peces que fan referència a altres obres.

La biblioteca consta de tres publicacions: $\sigma\eta\ \epsilon\upsilon\rho\ \rho\lambda\ \zeta\alpha\mu\omicron\nu\ \delta\lambda\epsilon\ \tau\upsilon\rho\theta\alpha\omicron\varsigma\ \epsilon\theta\lambda$, *Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres* i *./Demà, i demà, i demà*.

Unes publicacions basades en tres novel·les d'autores diferents que veuen el món d'una determinada manera, reinterpretades a partir de la meua visió com a artista i contextualitzades en un espai de comunitat, d'escolta i unió.

La instal·lació planteja un espai de suma i, per tant, cada publicació conté una clau en el seu interior que permet desxifrar el text d'una altra publicació. És a dir, per poder llegir el text de la publicació *./Demà, i demà, i demà* es necessita un filtre blau o bé vermell, que es troba dins les altres dues publicacions. D'altra banda, el descodificador per entendre el llenguatge braille amb el què està escrita la publicació *Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres* es troba dins la publicació *./Demà, i demà, i demà*. Per acabar de tancar el cercle, la publicació *Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres* conté l'última clau per entendre $\tau\upsilon\rho\theta\alpha\omicron\varsigma\ \epsilon\theta\lambda\ \sigma\eta\ \epsilon\upsilon\rho\ \rho\lambda\ \zeta\alpha\mu\omicron\nu\ \delta\lambda\epsilon$: un mirall que ens permet llegir el text d'aquest, que està escrit a l'inversa.

Així doncs, la biblioteca acull tres històries que no funcionen com a relats aïllats, sinó que es necessiten les unes a les altres per poder entendre's.

La biblioteca funciona com un espai d'activació, ja que la instal·lació conté tres altres peces: *Escrit al cos*, *Distòcia* i *Hamnet*, presentades en un format diferent al d'una publicació, que serveixen com a detonant al creixement d'aquesta biblioteca.

Les peces consisteixen en una tela, una bena i uns pètals, i totes tres parteixen de tres altres novel·les escrites per dones. Els relats comparteixen una relació, ja sigui temàtica o bé formal, amb les tres novel·les que han estat reinterpretades en format publicació. Per tant, aquestes peces obren portes a que es converteixin en publicacions, així com s'ha fet en els altres tres relats.

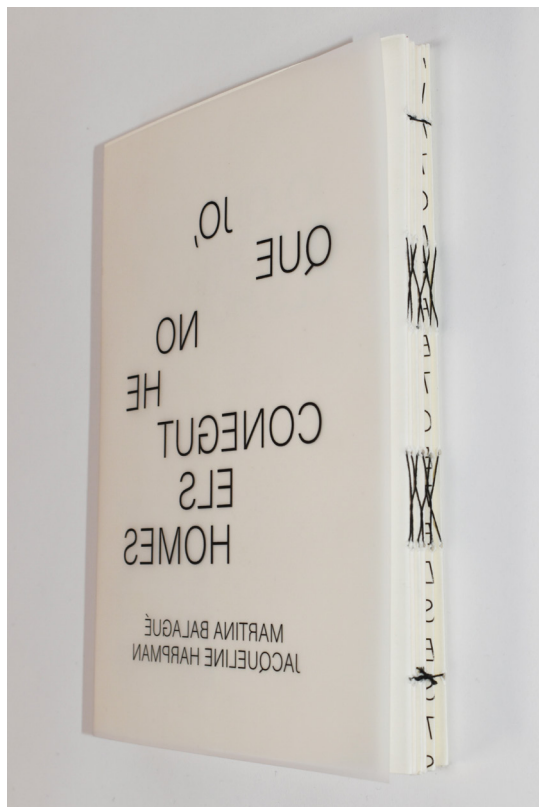
En definitiva, aquesta és una manera de fer créixer la biblioteca, de jugar amb els relats que ja s'han treballat en format publicació i els que en un futur podrien fer-ho. D'activar un element que dona peu a una altra història, a una altra veu, a una altra escolta.

Així doncs, l'obra conté varis elements que, en conjunt, formen part d'un espai de cura, una biblioteca nova, on els llibres es necessiten els uns als altres per donar-se sentit.

És una necessitat de compartir pensaments entre nosaltres i de plantejar la idea de què no hi ha una única forma adequada de veure el món, sinò que és al moment de compartir aquestes visions i relacionar-les quan ens adonem quin sentit té per a nosaltres.

Es tracta d'un espai de creixement, de potencials reinterpretacions de relats, on una peça ens activa la necessitat de seguir explorant, de seguir fent créixer aquesta biblioteca i omplir-la d'infinitos universos d'autores, pensadores i, per sobre de tot, dones que mereixen ser escoltades.

JO, QUE NO HE CONEGUT ELS HOMES

Portada i contraportada de *Jo, que no he conegut els homes*, Martina Balagué, 2025.

La primera publicació correspon a la reinterpretació del llibre de Jacqueline Harpman *Jo, que no he conegut els homes* (2021). Aquesta combina la impressió digital amb la punta seca, el gofrat, el linòlium i el tamponatge.

L'obra segueix l'absurditat plantejada en la novel·la original i, per tant, els elements estan seleccionats de manera atzarosa, combinant frases que entre elles generen una manca de sentit i, per tant, l'experiència com a lector acaba per ser desorientadora, així com ho busca la novel·la.

Un seguit de números es repeteixen al llarg de la publicació, que fan referència a una estratègia que utilitza la protagonista per comptar el temps: es compta els batecs del cor per minut. És per això que les xifres que hi apareixen corresponen al recompte de batecs que he realitzat jo mateixa en diversos moments del meu dia a dia, fent paral·lelisme amb la narrativa de la novel·la.

Pel que fa a les tècniques de gravat, la punta

seca guarda relació amb la idea dels records que van perdent les dones del relat a mesura que passa el temps per por al recordar-los, així com passa amb la punta seca a cada impressió: que va perdent cada vegada més força.

Els altres elements, com el tamponatge, complementen la idea de repetició, l'absurditat de fer una cosa una vegada i una altra, així com en l'estampa d'un mateix tampó multiplicada nombroses ocasions.

La característica, per que fa al text, que resalta d'aquest és que està escrit a l'inversa i, per tant, no es pot llegir la publicació si no és amb un mirall, cosa que li dona el no-sentit al relat.

Encara això, el text està manipulat de tal manera que encara que s'utilitzi un mirall, les frases estan superposades o bé intercalades i, per tant, no s'acaba d'entendre quin sentit té.

Així doncs, la primera clau per entendre aquesta publicació és un mirall, inclòs dins la publicació *Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres*.

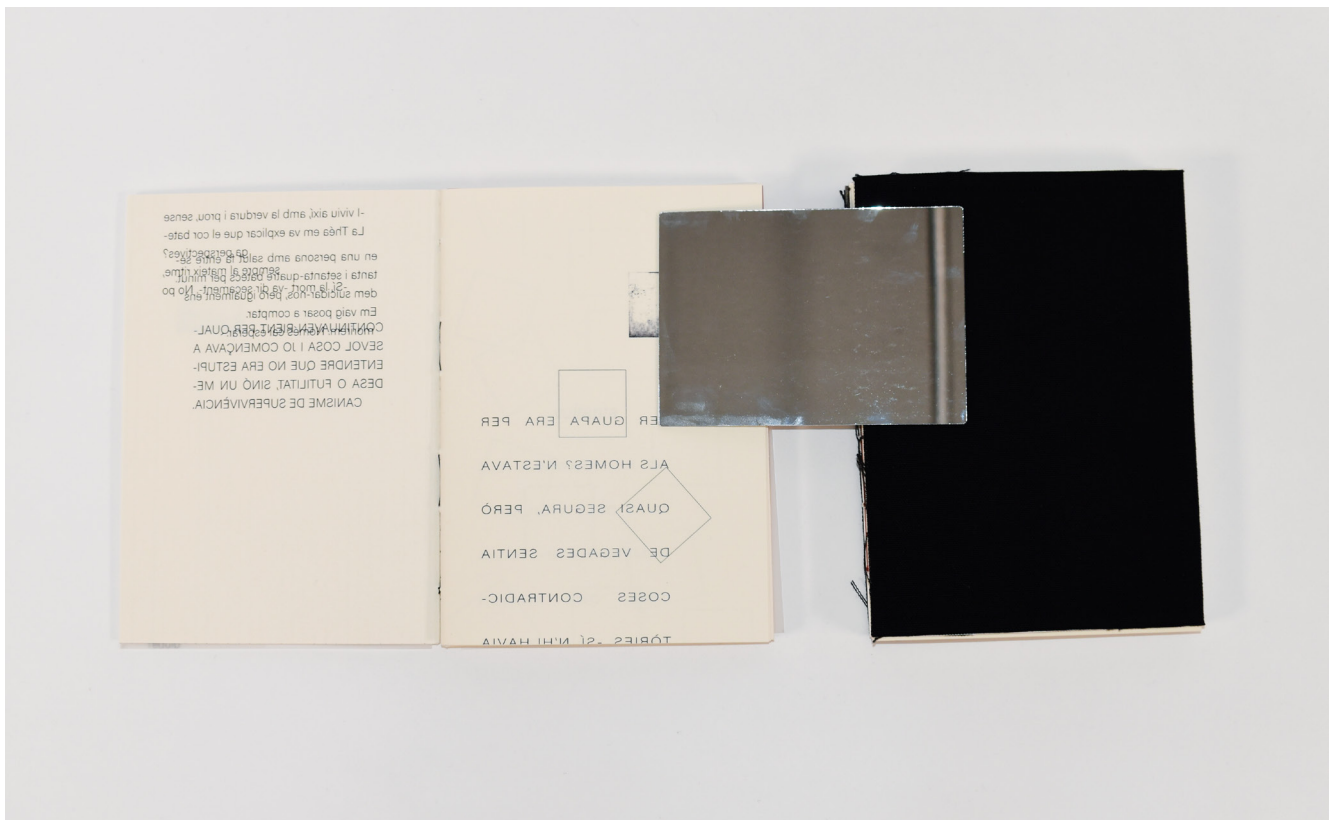
Per tal de reforçar la idea de no-sentit, el pròleg i la informació del llibre els trobem al final de la publicació, mentre que la dedicatòria ocupa la primera pàgina.

Seguint amb aquesta idea d'invertir l'ordre convencional de les parts d'un llibre, la portada i la contraportada consisteixen en un paper polièster fi, tot el contrari al que ha de significar una bona portada: un material resistent que protegeixi el llibre queda substituït per un que té una funció totalment oposada.

A més, les solapes estan girades i la portada ocupa el lloc de la contraportada, i a la inversa, cosa que genera l'estranyesa pròpia de les coses fora del seu lloc habitual.

Pel que fa a l'enquadernació, el llibre està cosit a mà seguint l'enquadernació francesa amb un fil negre, que remet a com cusen les dones de la novel·la: amb el seu propi cabell.

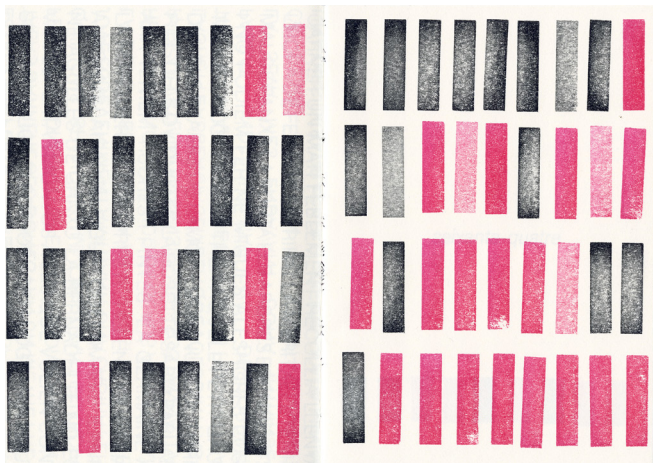
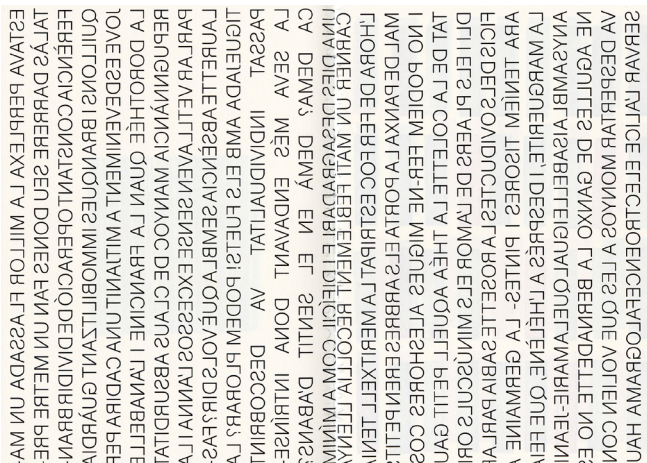
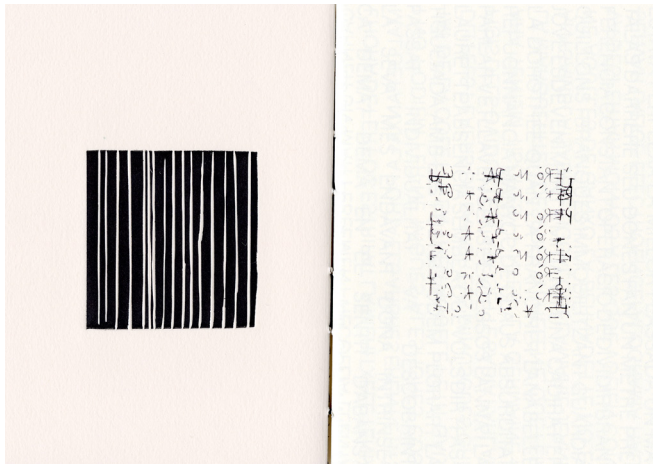
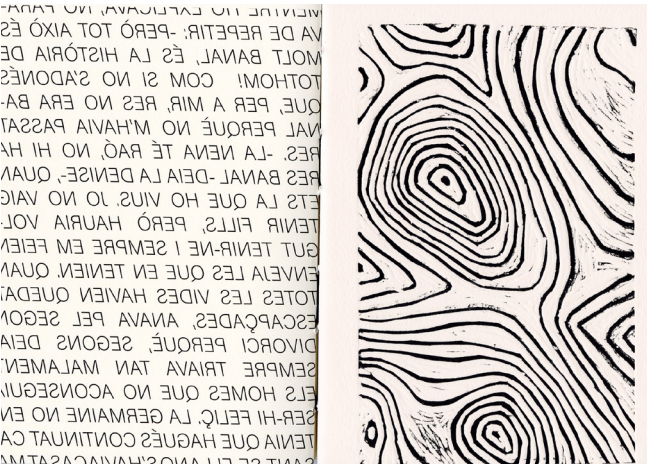
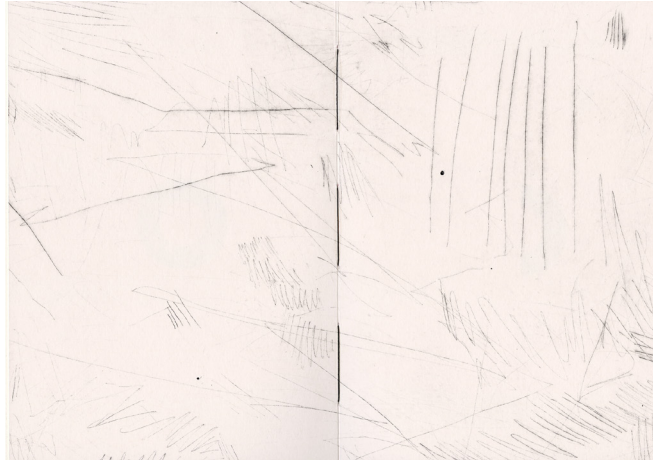
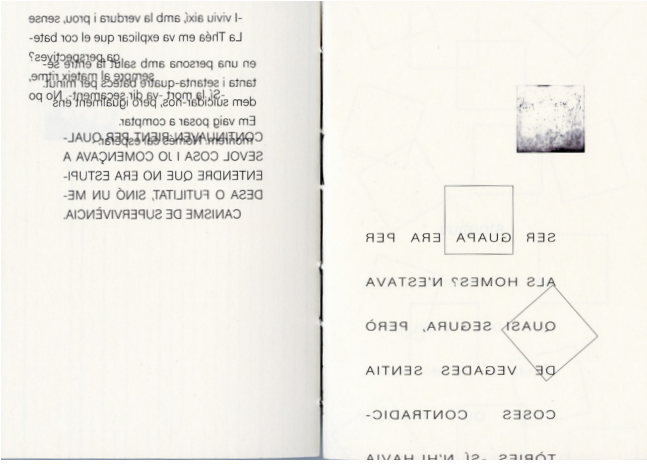
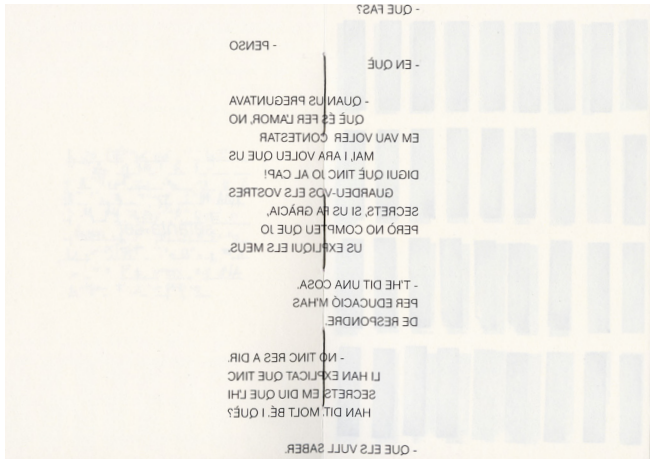
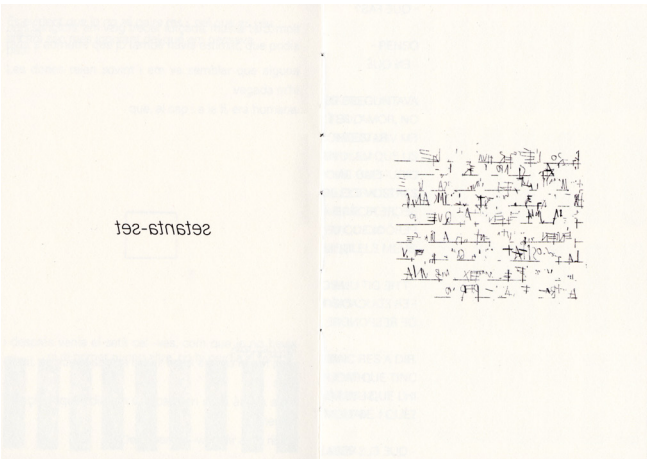
Aquesta publicació inclou el filtre vermell que revela part del text de la publicació *./Demà, i demà i demà.*

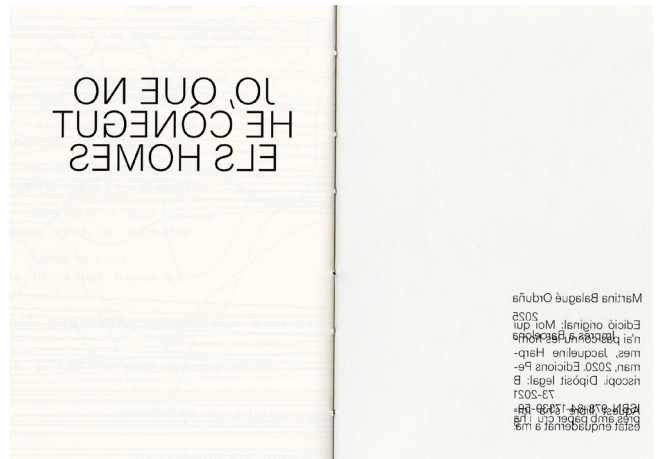
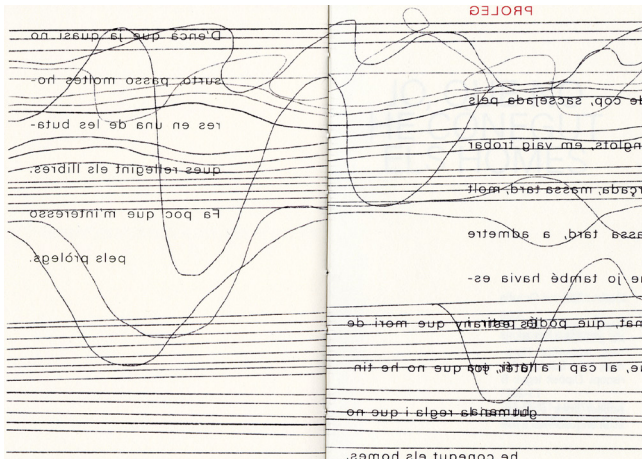
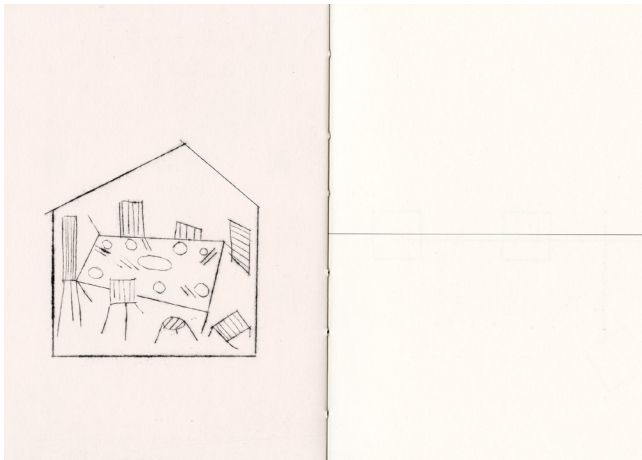
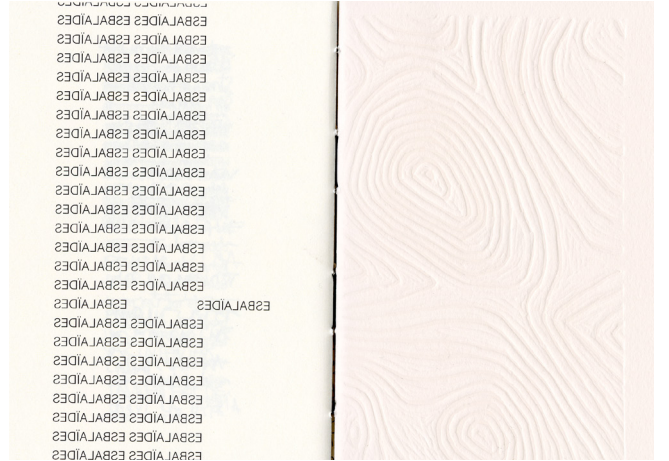
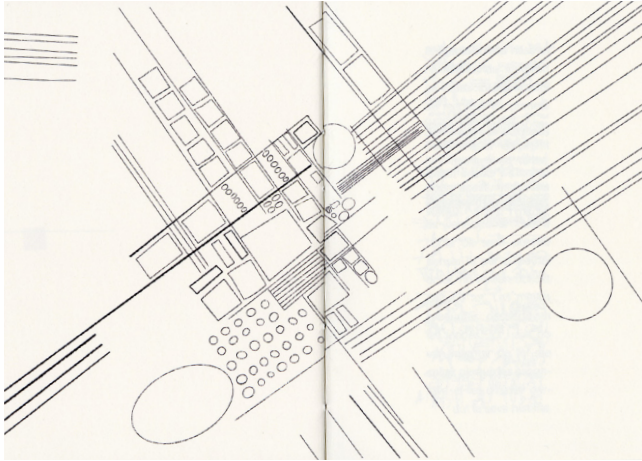
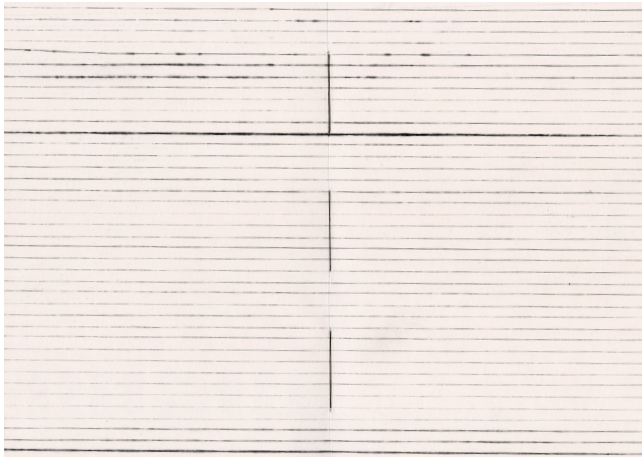

Relació 20m0d als tugenr el on eup .olamb mirall de *Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres*, Martina Balagué, 2025.

Link vídeo publicació:

<https://martinabalague.wixsite.com/joquenoheconegetelsh>

Martina Balaña Oribuñe
Edició original: Mol, 2025
nisi h'abera
maç, Jacouline Harp-
man, 2020. Edicions Pe-
riscolp. Dipòsit legal: B
17-2021

ESCRIT AL COS

La primera peça consisteix en una bena on hi ha estampat text de la novel·la *Escrit al cos*, de Jeanette Winterson (2024).

El llibre segueix la història d'amor de la protagonista i la seva amant, que pateix una greu malaltia que ella desconeix. Parla de la obsessió, del desig, de fondre's amb la pell de l'altra i experimentar l'amor amb totes les seves lletres fins que arriba la malaltia, una patologia que s'estén per la pell i fa que la por prengui protagonisme.

L'obra de Winterson té relació amb la novel·la de Jacqueline Harmpant pel que fa la relació entre les dones, a més de tractar la malaltia des d'una perspectiva que convida a replantejar-se allò que envolta. A més, precisament per la falta d'humanitat que pateix la protagonista de *Jo, que no he conegut els homes* (2021) es genera una connexió a la total humanitat que desprenen les protagonistes d'*Escrit al cos* (2024). Es posa en relació, doncs, el cor i la falta d'aquest.

En relació a la peça, la bena és un objecte que serveix per a lligar o embolicar un membre del cos malmès, dolgut.

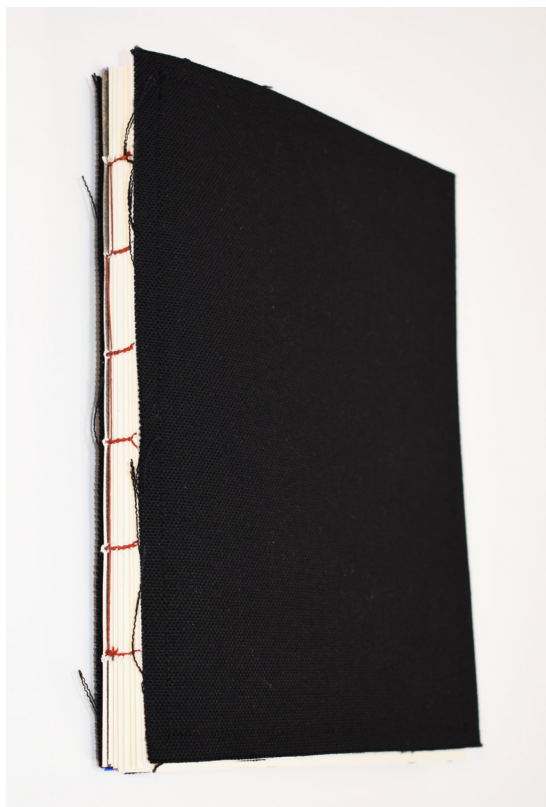
A la bena hi ha estampats amb transfer fragments del llibre de Winterson que parlen del cos, de l'amor, la cura i el dolor.

És, per tant, una bena per guarir-se de la malaltia, alhora que porta escrits fragments que van més enllà, que suggereixen sentiments i emocions complicades.

És la manera de dur escrit al cos allò que la protagonista carrega de la relació amb la seva amant, de posar-se una cuirassa sobre la qual la malaltia pesa menys, sembla invisible però, al cap i a la fi, s'amaga a sota i no desapareix, per molt d'amor, de cures i d'embenatges que hi vulguem posar.

En definitiva, aquesta primera peça presenta un nou possible univers a reinterpretar: una possible quarta publicació.

ET VAIG DONAR ULLS I VAS MIRAR LES TENEBRES

Portada i contraportada de *Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres*, Martina Balagué, 2025.

Aquesta segona publicació està basada en la novel·la de Solà *Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres* (2023).

Es tracta d'un llibre que combina la impressió digital amb transfers. A partir d'altres tècniques, com el tamponatge i el collage, la publicació explora i combina l'univers de l'autora amb el propi.

La publicació està treballada a partir de la genealogia familiar, la ruralitat i la especulació amb la realitat i l'imaginari. És per això que he jugat amb les històries de la novel·la en qüestió, les que expliquen les dones del mas, i els relats de la meua pròpia genealogia familiar, desdibuixant la línia entre la realitat i la ficció.

L'imaginari envolta els animals com a protagonistes, que personifiquen les protagonistes de la novel·la i estan presents en tot el relat, sovint tractats fins i tot com a personatges com a tal. És per això que els transfers consisteixen sobretot en una superposició dels animals que apareixen a la novel·la, tractats com a fil conductor

al llarg de la publicació.

La tècnica del transfer remet a l'acció de transmetre històries i llegendes, que sovint es transfereixen de generació en generació, així com transferir les imatges sobre el paper, que perden informació de la mateixa manera que les històries es van perdent a mesura que passa el temps.

L'obra amaga històries de la meua genealogia familiar, on he fet un recull d'elements, relats, anècdotes i records que les dones de la meua vida: la meua mare, germana, àvies, tietes, han compartit amb mi.

Les llegendes de la novel·la es connecten amb les històries populars del meu territori, els records es mesclen i, en definitiva, s'acaba teixint un univers de genealogies familiars interrelacionades, que obren portes a l'ambigüitat.

Pel que fa al text, aquest és el punt clau pel que fa la lectura de la publicació, que incorpora el braille com a sistema complementari de lectura.

Una novel·la que parla des de les foscs més profundes d'una família de dones, on una d'elles ha fet un pacte amb el dimoni i d'altres neixen sense poder veure, és el que em serveix per introduir un sistema de lectura per a aquelles que no poden veure.

És, per tant, la manera en què aquests ulls miren les tenebres des d'una altra perspectiva, una mirada engegada per la penombra, les malediccions, les prohibicions i la malaltia.

Per llegir part del text de la publicació es necessita un traductor de braille: la segona clau inclosa en una de les dues publicacions restants.

Pel que fa l'acabat, el llibre està enquadrernat a mà fent servir la tècnica de l'enquadrernació

copta, de manera que acompanya la senzillesa de l'aparença exterior de la publicació.

La portada consisteix en una tela negra cosida a la publicació, però no és una tela qualsevol: és un material que es va desfilant a mesura que es manipula i, per tant, és una manera de tractar el pas del temps de manera física: les històries es van perdent així com el material.

Finalment, aquesta publicació inclou dues claus per llegir les altres dues publicacions: el mirall, que serveix per entendre el text a la inversa de la publicació

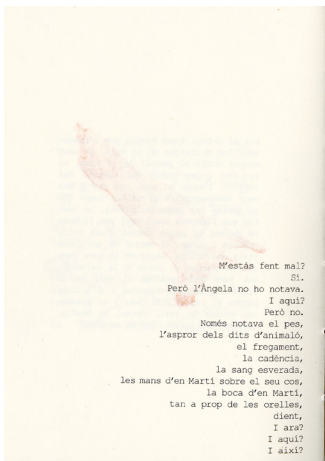
,aemod ələ tugenoc əh on əup ,ol i, també, inclou el filtre blau que desvela part del text de ./Demà, i demà, i demà.

Relació *Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres* amb descodificador de braille de ./Demà, i demà, i demà, Martina Balagué, 2025.

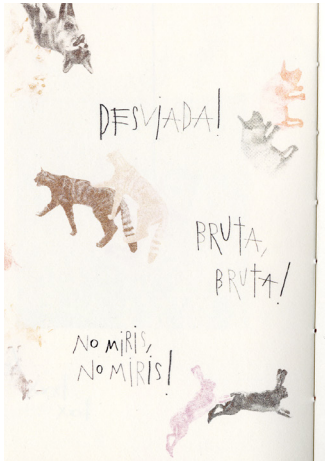
Link vídeo publicació:

<https://martinabalague.wixsite.com/etvaigdonarullsivasm>

MIGDIA

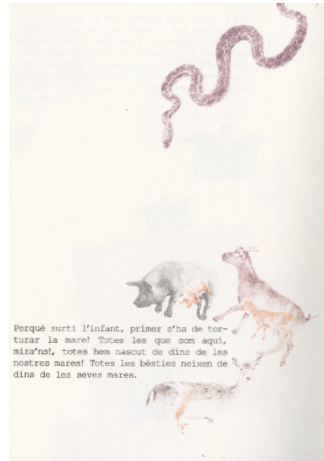
M'estàs fent mal?
 Si.
 Però l'Àngela no ho notava.
 I aquí!
 Però no.
 Només notava el pes,
 l'aspror dels dits d'animaló,
 el fregament,
 la cadència,
 la sang esverada,
 les mans d'en Martí sobre el seu cos,
 la boca d'en Martí,
 tan a prop de les orelles,
 dient,
 I així?
 I aquí?
 I així?

RAU-RAU

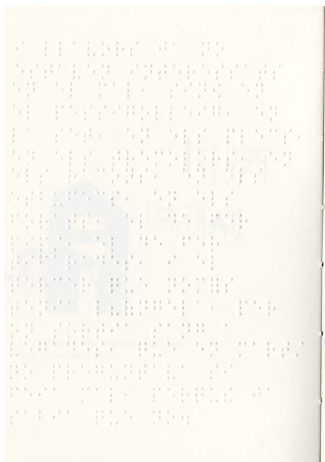
BUA-PUA

HA-HA!

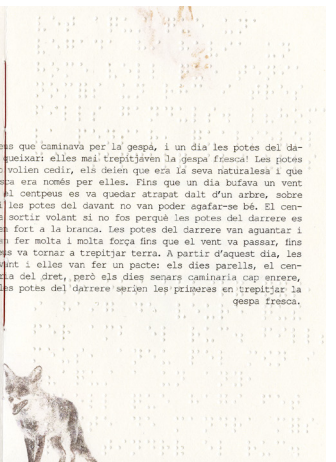
No plora,
 no plora,
 no plora,
 no plora,
 no plora,
 no plora.

Perquè surti l'infant, primer s'ha de torturar la mare! Totes les que són aquí, mira'tot, totes heu nascut de dins de les nostres mares! Totes les bèsties neixen de dins de les seves mares.

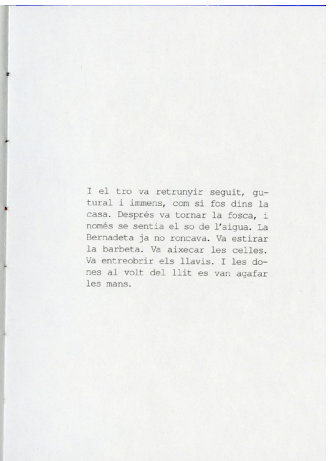
«Què més?»,
 «Què més?»,
 «Què més?»,
 «Què més?»

Era un centpeus que caminava per la gespa, i un dia les potes del darrere es van aixecar i elles mal-trepitjaven la gespa fresca! Les potes del davant no volien cedir, els deien que era la seva naturalesa i que la gespa fresca era només per elles. Fins que un dia bufava un vent molt fort, i el centpeus es va quedar atrapat dalt d'un arbre, sobre una branca, i les potes del davant no van poder apartar-se bé. El centpeus anava a sortir volant si no fos perquè les potes del darrere es van agafar ben fort a la branca. Les potes del darrere van aguantar i apuntar i va fer molta i molta força fins que el vent va passar, fins que el centpeus va tornar a tropitjar terra. A partir d'aquest dia, les potes del davant i elles van fer un pacte: els dies parells, el centpeus caminava del dret, però els dies senars caminava cap enrere, perquè així les potes del darrere serien les primeres en tropitjar la gespa fresca.

ON FRES?
 ON FRES?
 ON FRES?!
 ON FRES?!

I el tro va retrunyir seguit, gural i immens, com si fos dins la casa. Després va tornar la foaca, i només se sentia el so de l'aigua. La Bernadeta ja no roncava. Va estirar la barbeta. Va aixecar les celles. Va entreobrir els llavis. I les dones al volt del llit es van agafar les mans.

DISTÒCIA

La segona peça, consisteix en una tela estampada amb transfer de 100cm x 77cm.

Distòcia parteix del llibre amb el mateix títol de Pilar Codony *Distòcia* (2022), un llibre que se situa al voltant d'una granja i ens parla de la maternitat des d'un punt de vista animal, qüestionant la condició brutal dels humans i generant tot de connexions amb, sobretot, els animals de la granja i, en especial, amb les vaques.

L'elecció d'aquesta novel·la ve donada per la relació amb el llibre d'Irene Solà, ja que tots dos prenen els animals com a protagonistes i se situen dins una ruralitat des d'on evocar imatges particulars.

Per tant, aquesta peça deriva de la publicació *Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres*, alhora que fa referència a un altre llibre d'una escriptora dona, donant pas així a que, en un futur, acabi esdevenint una publicació més de la col·lecció de la biblioteca.

Pel que fa la peça, el concepte d'animalitat, en aquest cas en relació a la maternitat, és l'eix des d'on el qual s'ha treballat la peça.

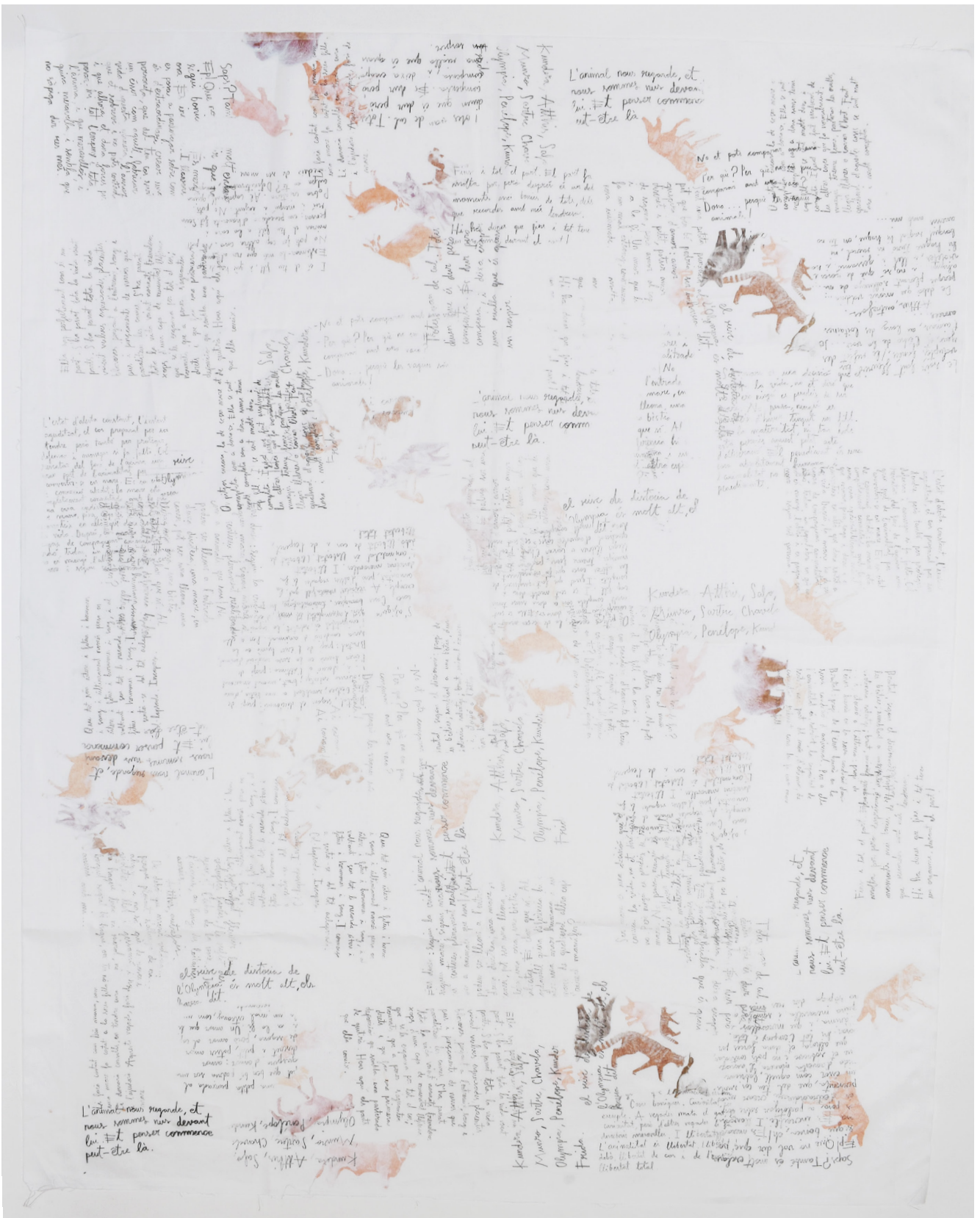
Per tant, aquesta consisteix en una tela, un teixit relacionat a la cura dels nadons: el material que es posa al bressol i protegeix el nadó.

Aquesta tela, però, conté estampats textos, extrets de la novel·la de Codony, que recullen diferents visions de la maternitat: com aquesta va lligada més que mai a l'animalitat i com afecta la pressió social que suposa convertir-se, o no, en mare.

Al mateix temps, també estan estampats els animals que apareixen a la novel·la, sobretot al moment on compara l'ésser humà amb determinats animals de la granja.

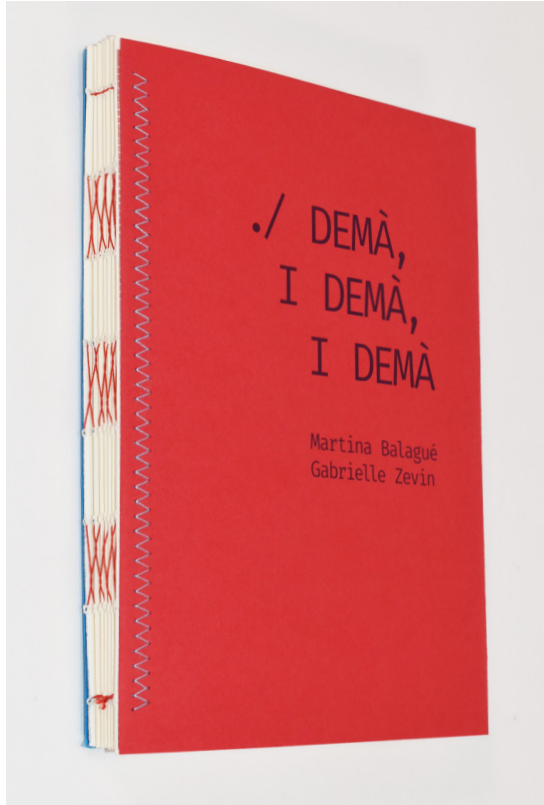
Així doncs, la peça serveix com a detonant per a noves reinterpretacions, pretén ser un element dins la biblioteca que convida a la creació d'una nova publicació: és una manera de parlar de l'univers i la manera de veure el món d'una nova autora.

A nivell instal·latiu, aquesta està col·locada sobre un dels prestatges de la biblioteca, de manera que fa al·lusió al creixement d'aquesta biblioteca en procés d'històries compartides.

Distòcia, Martina Balagué, 2025.

./DEMÀ, I DEMÀ, I DEMÀ

Portada i contraportada de ./Demà, i demà, i demà, Martina Balagué, 2025.

L'última publicació de la col·lecció consisteix en la reinterpretació de la novel·la de Gabrielle Zevin *Demà, i demà, i demà* (2023). Aquesta consisteix en un llibre, treballat majoritàriament amb impressió digital, però que també conté desplegable treballats amb litografia.

./Demà, i demà, i demà està tractada a partir del llenguatge de programació, ja que la novel·la original tracta d'una parella d'amics programadors que creen videojocs. És per això que l'obra està escrita de manera que segueix l'estètica i funcions del llenguatge de programació, introduint comandaments com ara *import* (per obrir un fitxer) a l'inici dels capítols, ./ (per executar-lo), etc.

L'aspecte que destaca de la publicació és el treball en dues tintes: el blau i el vermell, que funcionen com l'efecte 3D, una espècie de joc que va de la mà de la idea principal del llibre: veure el món com si es tractés d'un joc. Així doncs, es tracta de jugar amb les dues tintes, que amaguen i/o desvelen el text depenent de quin filtre de color utilitzem per llegir la publicació.

Així doncs, és una estratègia per jugar amb el text, que fa que parts de la novel·la quedin sense poder llegir-se si no s'utilitza l'altre filtre de color.

Dins la publicació trobem desplegable que juguen amb la idea de maquetació tradicional.

En primer lloc, dos desplegable estampats amb litografia a dues tintes que consisteixen en una sèrie de laberints i carreteres, que tenen relació amb la novel·la original. Uns laberints, que el protagonista regala a la seva amiga i, per tant, aquest desplegable permet jugar a completar i regalar aquests laberints; i un mapa de carreteres que revela una tragèdia.

Els altres dos elements dins la publicació consisteixen en capítols impresos sobre paper de color (blau i vermell) que funcionen com a "llibres dins del llibre".

El primer es tracta d'un llibret de paper vermell que fa referència a un capítol especial de la novel·la que està escrit de manera gairebé poètica.

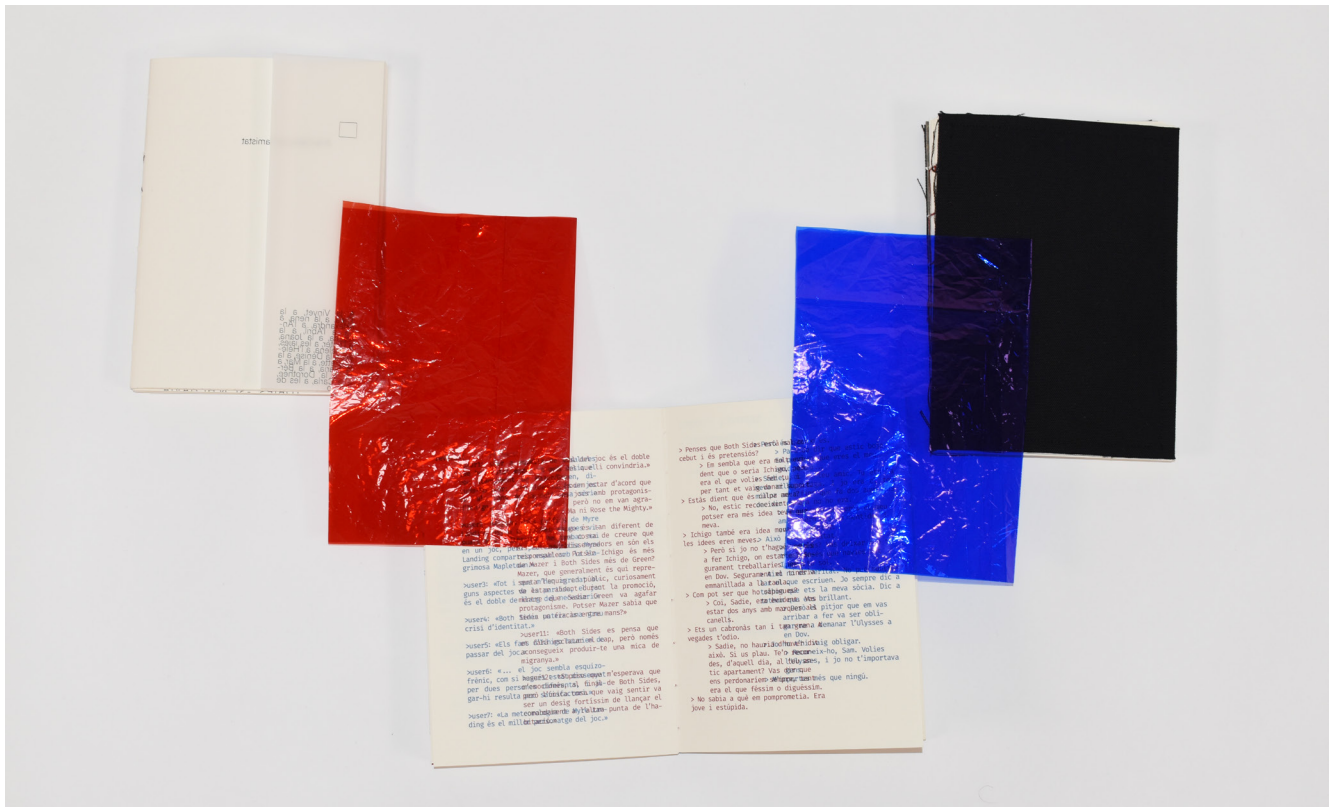
El segon, un llibret de paper blau que fa referència a un altre capítol de la novel·la que està narrat com si el lector estigués dins d'un videojoc com a tal i, per tant, es fa referència a aquest metallenguatge.

Tots els elements que acompanyen aquesta publicació estan solts entre les pàgines, així com en un joc com a tal, que es desplega per moure's, intercanviar-se i, sobretot, compartir-se.

Per tant, es necessita un filtre blau i un de vermell per llegir el text: les últimes claus incloses en les dues publicacions anteriors.

La publicació està enquadernada a mà amb fil vermell, la portada de cartolina blava i la contraportada de cartolina vermella cosides a les pàgines de manera que es juga amb el color, tant del paper com del fil de la costura.

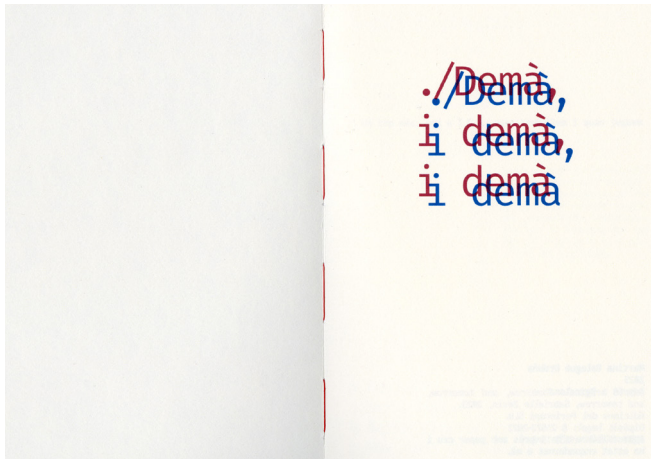
./Demà, i demà, i demà inclou la clau per llegir la publicació *Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres*: el descodificador de braille, que ens permet traduir part del text de la publicació anterior.

Relació ./Demà, i demà, i demà amb filtre vermell de *zəməŋ zə tʊgənoŋ ər ɔn əp ,ɔl* i filtre blau de *Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres*, Martina Balagué, 2025.

Link vídeo publicació:

<https://martinabalague.wixsite.com/demaidemaidema>

from eldiaquelaSadievaconèixerenSan

> Vull dir, per si de cas t'estàs morint de debò. Com que això és un paper de memòria.

> Ja ho capes, això és el que t'he de dir, San. En aquest paper he escrit el meu testament.

> En què consisteix el teu testament?

> El meu testament és que si moro, que el meu cos sigui donat a la ciència.

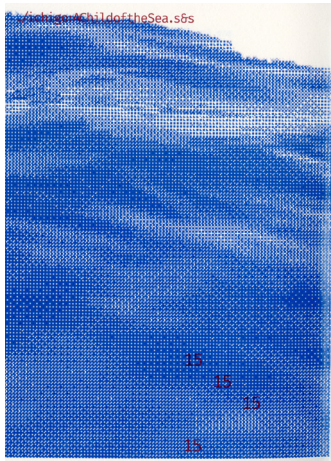
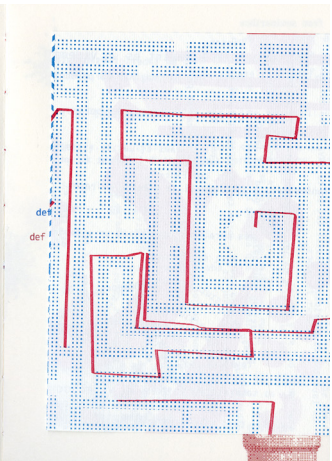
> És així de seriós?

> Sí, molt seriós. És la meua germana. Està malalta.

> Té algun tractament?

> Sí, està rebent el tractament del càncer li provoca disenteria.

> Doncs prometo no dir mai més res que faci gràcia.

podria dir que he fet el meu últim testament que podria dir que he fet el meu últim testament que et farà ric i famós.

defo. És molt senzill. Vull fer una cosa que faci fàcil a la gent.

> Això és un paper comencar que la gran- Jo no trobo cap altre que sigui tan bonic com el meu. És molt bonic i molt bonic. És molt bonic i molt bonic. És molt bonic i molt bonic.

> És així de seriós?

> Sí, molt seriós. És la meua germana. Està malalta.

> Té algun tractament?

> Sí, està rebent el tractament del càncer li provoca disenteria.

> Doncs prometo no dir mai més res que faci gràcia.

from ara

> Mestre Masur, Torno de Londres aquest dissabte. La feina de recari era una enganyifa; ja t'ho explicaré. M'agradaria dormir al El meu paper de memòria és molt bonic i molt bonic. És molt bonic i molt bonic. És molt bonic i molt bonic.

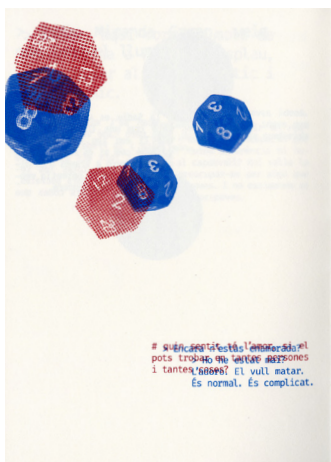
> És així de seriós?

> Sí, molt seriós. És la meua germana. Està malalta.

> Té algun tractament?

> Sí, està rebent el tractament del càncer li provoca disenteria.

> Doncs prometo no dir mai més res que faci gràcia.

així és la vida, és tan bonic i tan bonic. És molt bonic i molt bonic. És molt bonic i molt bonic.

defo. És molt senzill. Vull fer una cosa que faci fàcil a la gent.

> Això és un paper comencar que la gran- Jo no trobo cap altre que sigui tan bonic com el meu. És molt bonic i molt bonic. És molt bonic i molt bonic.

> És així de seriós?

> Sí, molt seriós. És la meua germana. Està malalta.

> Té algun tractament?

> Sí, està rebent el tractament del càncer li provoca disenteria.

> Doncs prometo no dir mai més res que faci gràcia.

> Estàs segurament acutabaja, no t'hauria conegut mai. I no ens haurien fet amics. I després enemics.

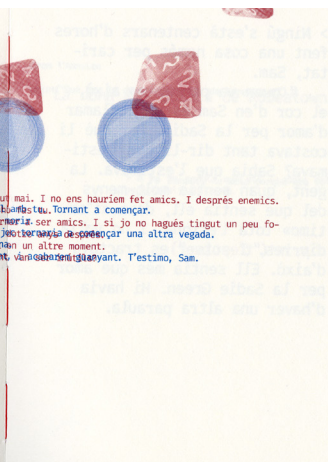
> Uo així de seriós?

> Sí, molt seriós. És la meua germana. Està malalta.

> Té algun tractament?

> Sí, està rebent el tractament del càncer li provoca disenteria.

> Doncs prometo no dir mai més res que faci gràcia.

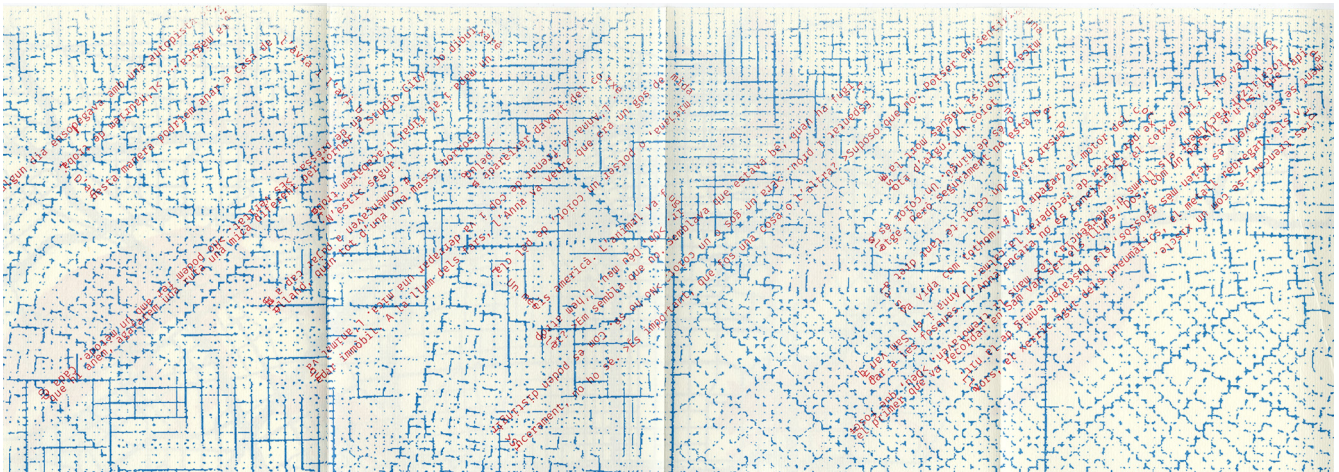
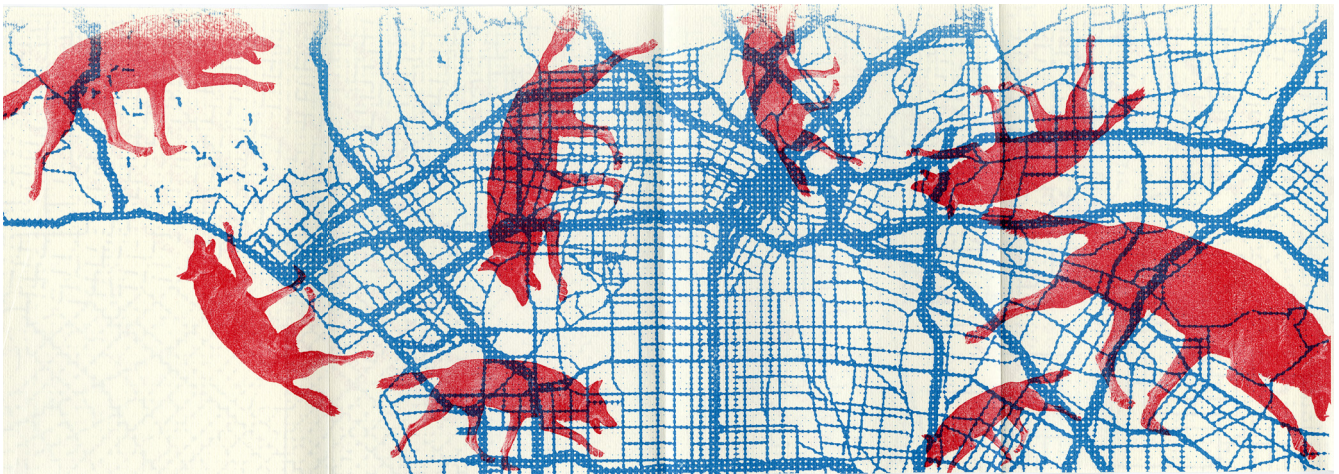
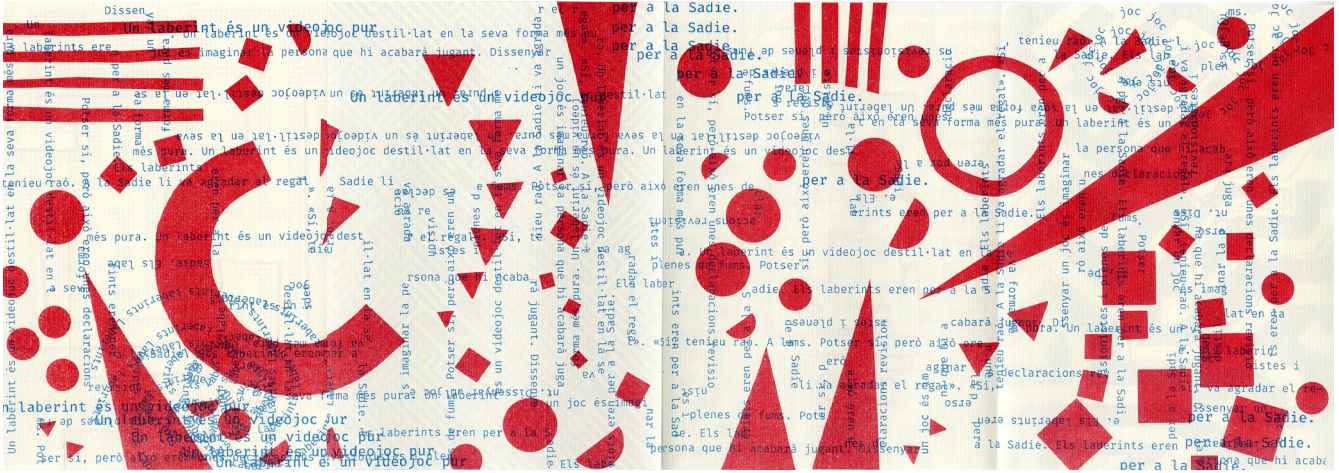
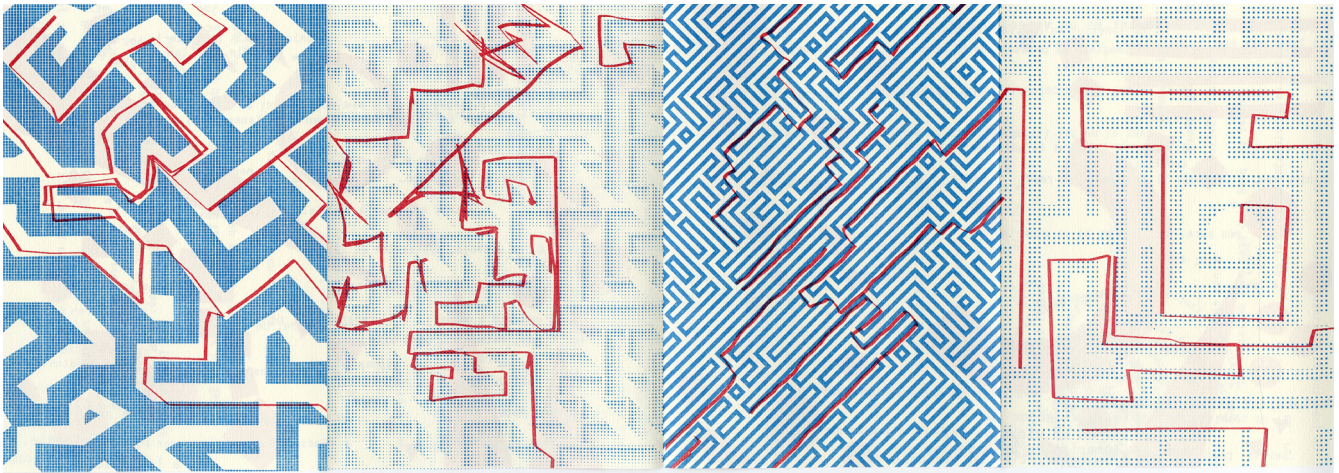
def

def

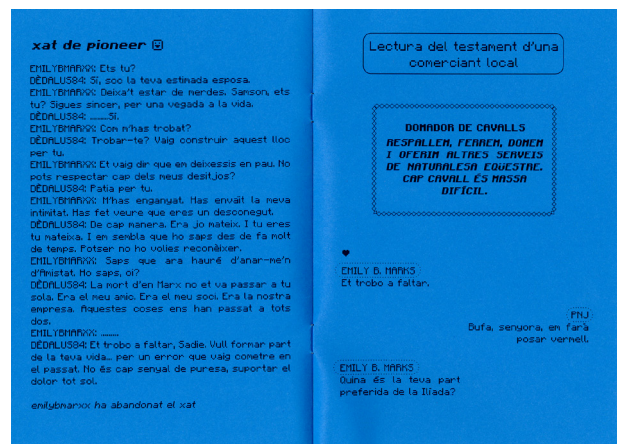
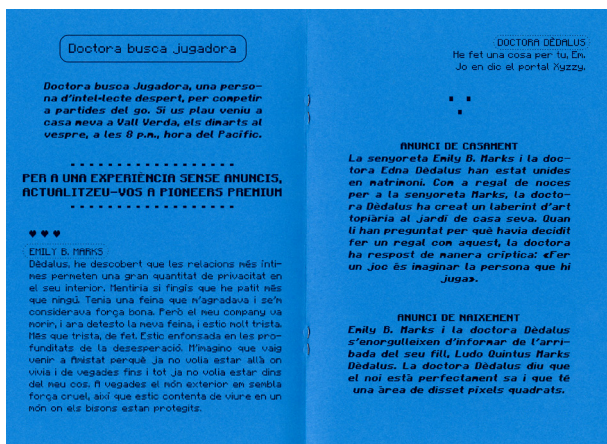
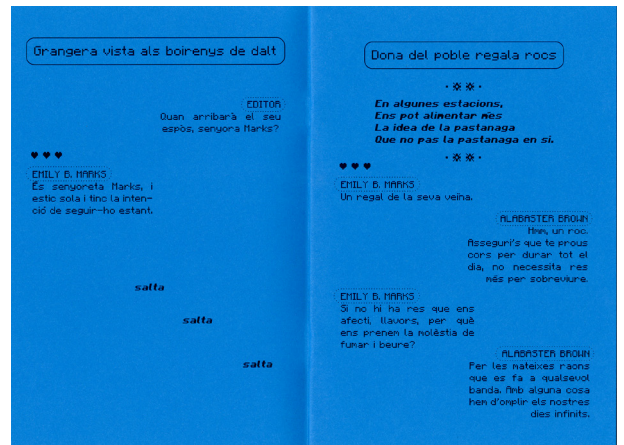
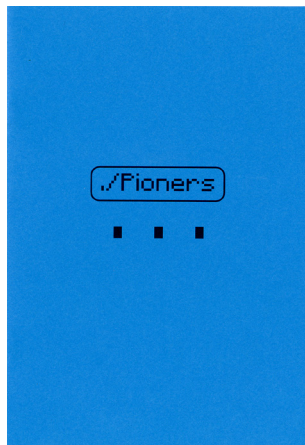
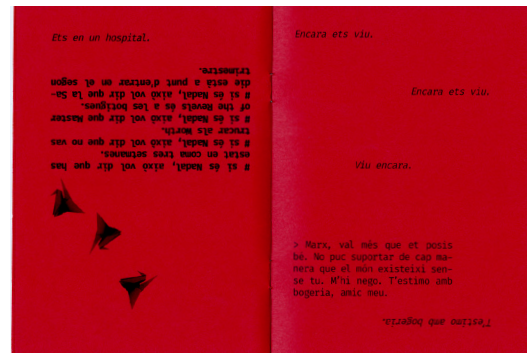
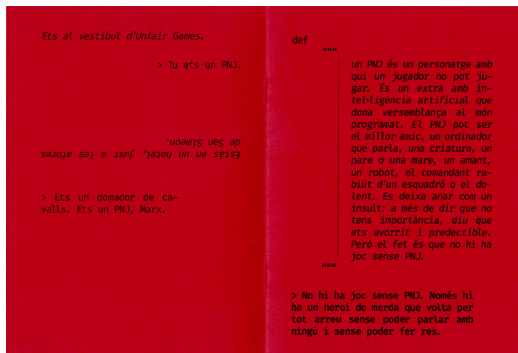
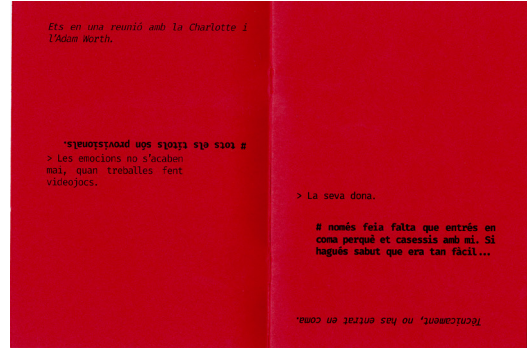
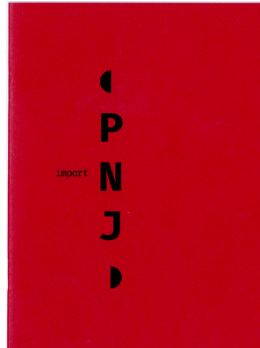
van fer unes autopistes se- cretes. Autopistes que només podien veure's des de l'espai. Autopistes que només podien veure's des de l'espai.

./BothSides.s6s
-w MyreLanding-smg

Desplegables ./Demà, i demà, i demà, Martina Balagué, 2025.

HAMNET

L'última peça, *Hamnet*, és una sèrie de pètals que hi duen estampats amb transfer text del llibre de Maggie O'Farrell *Hamnet* (2020)

Aquesta novel·la està inspirada en la història de Shakespeare, però l'autora no l'anomena mai. En comptes d'això, el llibre narra la vida de la família d'aquest: la seva dona i els seus fills. El relat comença amb el fill, en Hamnet, que busca la seva germana, la seva mare, l'àvia, el pare que està a Londres... a algú que el pugui ajudar. Retrata, doncs, un matrimoni poc convencional, el vincle dels germans i el dolor d'una pèrdua devastadora.

Hamnet (2022) s'inspira en l'obra de Shakespeare *Hamlet* (1602) i, per tant, té relació amb *Demà, i demà, i demà* perquè a la novel·la de Zevin sovint es fa referència a obres del poeta, cosa que connecta ambdós relats. No només això, sinó que el títol de la novel·la de Gabrielle Zevin, *Demà, i demà, i demà*, sorgeix d'un dels monòlegs més famosos de Shakespeare, dins de *Macbeth* (1606), una altra obra d'aquest que en la novel·la de Zevin un dels personatges interpreta.

Així doncs, aquesta peça sorgeix a partir de la novel·la de Maggie O'Farrell que, en comptes de posar el focus al personatge famós que és Shakespeare, se centra en la seva dona i els seus fills.

L'Agnes, la dona del poeta, és un esperit lliure i excèntric, i té un jardí on cultiva tot tipus de plantes, flors i herbes medicinals. Per això, he volgut que l'obra posi en primer pla no la professió del personatge famós que ja sabem que és Shakespeare sinó d'aquella dona que, des de sempre en la història, queda oblidada.

Per tant, trobem uns pètals del jardí de l'Agnes que tenen estampat el text del llibre. Fragments que parlen de la vida a la casa, sobretot posant el focus al voltant d'en Hamnet, que acompanyen reflexions sobre el dolor, la família, els records, la vida i la mort.

Pel que fa al material, els pètals són de tela per seguir amb la relació entre les tres peces, que totes estan estampades sobre teixit.

El text està estampat amb transfer, cosa que fa que, en alguns pètals, es perdin algunes paraules, així com es perd la vida que envolta la novel·la.

Per tant, *Hamnet* és una peça evocadora per a convertir-se en una futura publicació, els pètals són elements per a compartir, regalar, conservar i preservar. Una peça que segueix la línia d'interacció i remet a un nou univers a explorar.

INSTAL·LACIÓ

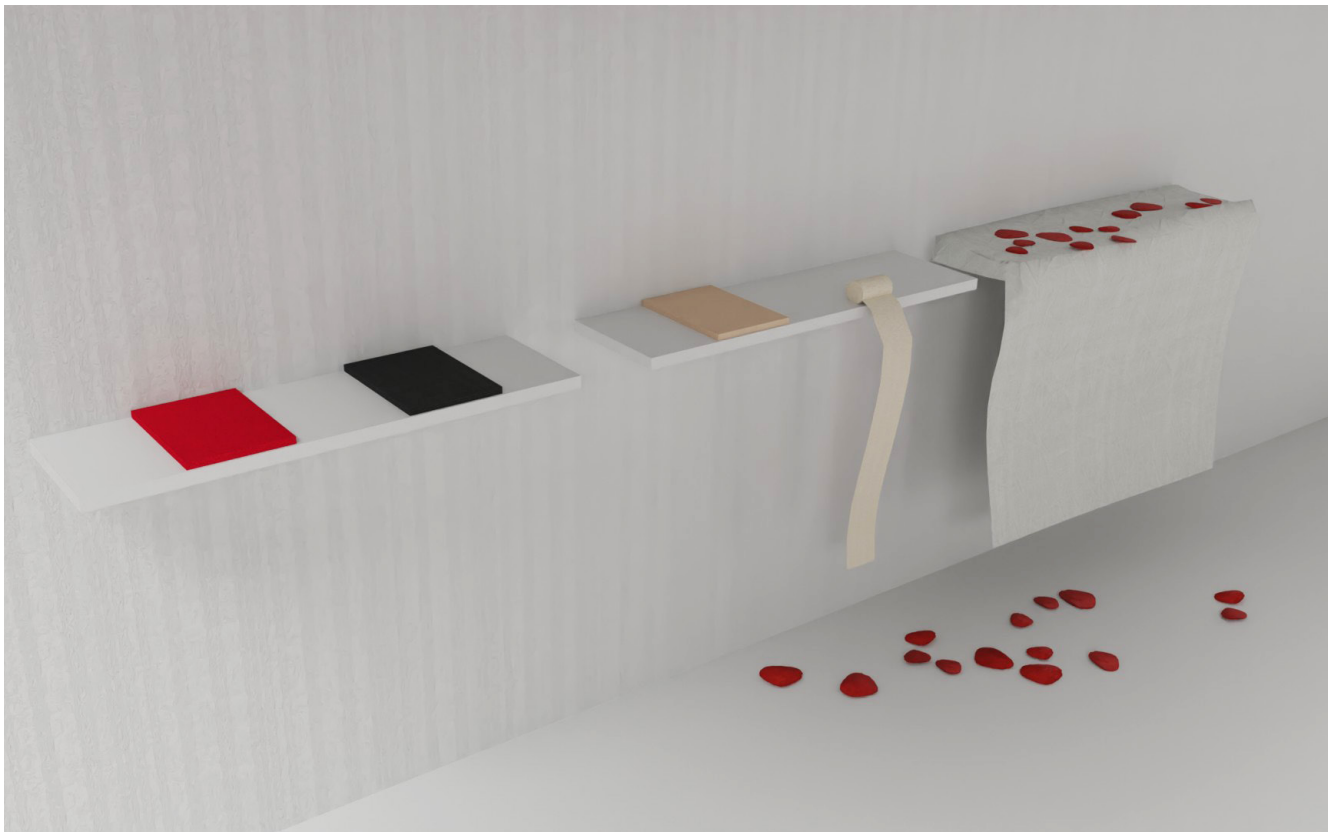
Al cap i a la fi, les tres publicacions i les tres peces es troben dins la instal·lació: la biblioteca dels petits plaers.

Aquest espai està pensat perquè funcioni com una biblioteca on les obres es troben i, juntes, creen aquest espai d'unió, connexió i interacció, tant entre elles mateixes com amb el públic.

La instal·lació consisteix en tres prestatges que presenten les publicacions i les peces així com es presenten a una biblioteca. Així doncs, els prestatges es troben a l'alçada adient perquè el públic pugui interactuar amb els llibres.

Els elements de la instal·lació estan col·locats en una línia horitzontal, de tal manera que remet a una possible ampliació de la biblioteca, ja que primer trobem les tres publicacions i a mesura que es va avançant cap a la dreta hi ha exposades les tres peces, que conviden a reinterpretar nous universos.

En definitiva, *La biblioteca dels petits plaers* consisteix en un espai d'escolta, que acull un seguit de relats reinterpretats i convida a l'espectador a apropar-se, a indagar en cada univers i a crear noves interpretacions que expandeixin aquest espai.

Instal·lació *Biblioteca dels petits plaers*, Martina Balagué, 2025.

8. CONCLUSIONS

El treball ha consistit en una feina constant pel que fa a endinsar-me al món de la publicació, de tractar el llibre com a obra pròpia.

Amb aquest projecte he creat un espai on hi tenen cabuda pensaments d'autores que admiro, i estic contenta de com he pogut relacionar els seus relats amb la meua visió com a artista i experiència com a dona. Ha estat un esforç situar-me dins de cada univers i explorar les possibilitats que cada una d'aquestes autores plantejen.

Pel que fa a les publicacions, he indagat en els límits de la maquetació, el text, i com combinar diversos elements de manera que s'interrelacionen entre si i creen discursos particulars.

La manera en què he treballat el text i he jugat a com pot ser llegit trobo que dona un pas més a la lectura, ja que he trobat un llenguatge que interactua amb el lector i dona pas a noves interpretacions.

Pel que fa al futur, a partir d'aquest projecte se m'obre un ventall de possibilitats de cara al món editorial, un sector que sempre m'ha interessat i, després de treballar-lo, encara tinc més ganes d'endinsar-me de ple en el món de l'edició de llibres, publicacions, revistes, etc.

En relació a la instal·lació, ha suposat un repte aconseguir que l'obra acabi sent un espai conjunt i amb un significat d'unió. Les peces, a banda de les publicacions, han estat la clau per donar el sentit d'expansió a la biblioteca.

Podria dir que dono per finalitzat el projecte, però no seria coherent dir que aquesta biblioteca de petits plaers es queda aquí. Les històries no s'han acabat, els relats no s'obliden, i els pensaments de moltes altres escriptores esperen el moment de ser escoltats.

Així doncs, només em cal seguir fent créixer la biblioteca, adaptant nous relats a noves publicacions i, idèllicament, aconseguir un espai que porti al primer pla les veus que acostumen a ser oblidades.

Per ara, em quedo amb el privilegi que he tingut d'explorar i estudiar uns llibres que han significat per mi moltes coses, que m'acompanyen dia a dia i els penso sovint. Ha estat un camí meravellós recuperar lectures que remouen per dins; sempre és emocionant tornar a refugiar-te en aquell llibre que t'ha marcat, que t'ha fet plorar, riure, emocionar-te i, per sobre de tot, gaudir de la lectura.

9. BIBLIOGRAFIA

- Aldana, A. (2016). *Schopenhauer y Cioran : el mundo como absurdo y sufrimiento*. Recuperat 11 d'abril de 2025. <http://hdl.handle.net/10554/18864>

- ArtsLibris. Tienda online. Libros de artista archivos. Recuperat 8 de març de 2025. <https://artslibris.cat/categoria-producto/librodeartista/>

- Atwood, Margaret. (1985) *El cuento de la criada*. Editorial Salamandra.

- Codony, Pilar. (2022) *Distòcia*. 1a ed. L'Altra Editorial.

- Picazo, Gloria. *Bibliotèques insòlites* (2017). La Casa Encendida. Arts Santa Mònica. <https://www.laca-saencendida.es/exposiciones/bibliotecas-insolitas>

- Gilman, Charlotte. (2020) *Terra d'Elles*. 1a ed. Laertes Editorial, S.L.

- Gornick, Vivian. (2015) *The odd woman and the city*. Editorial Daunt.

- Harpman, Jacqueline. (2021) *Jo, que no he conegut els homes*. 4a ed. Edicions Periscopi.

- Laudo, Alexandra. (2012) *Constel·lacions familiars*. Terrassa Comissariat.

- Masdearte.com. *Irma Blank: cómo escribir sin palabras*. Recuperat 7 de març de 2025. <https://masdearte.com/irma-blank-bombas-gens-valencia/>

- Museu d'Art Contemporani de Barcelona. *Mirtha Dermisache*. Recuperat 20 de desembre de 2025. <https://www.macba.cat/ca/actor/mirtha-dermisache/>
- O'Farrell, Maggie. (2020) *Hamnet*. 1a ed. L'Altra Editorial.
- Prat, JJ. (2006) *Sobre el concepto de folklore*. Universidad SEK. Recuperat 29 de març de 2025. <https://www.oppidum.es/oppidum-02-pdf/op02.10-prat.pdf>
- Riba, G i Domingo, L. (2020) Temps d'educació. *La identitat rural com a element d'arrelament i revitalització territorial: primers resultats de la història de vida d'un jove pirinenc*. Universitat de Barcelona. Recuperat 29 de març de 2025. <https://raco.cat/index.php/TempsEducacio/article/view/379387/472619>
- Solà, Irene. (2023) *Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres*. 1a ed. Editorial Anagrama.
- Sontag, Susan. (2008) *Sobre la fotografía*. Editorial Debolsillo.
- Winterson, Jeanette. (2024) *Escrit al cos*. 1a ed. Edicions del Periscopi.
- Zevin, Gabrielle. (2023) *Demà, i demà, i demà*. 1a ed. Edicions del Periscopi.

10. AGRAÏMENTS

Com al final de les novel·les, m'agradaria agrair a les persones que m'han acompanyat en aquest procés. Cada publicació li he dedicat a diverses persones, però m'agradaria posar-les totes en conjunt en aquests agraïments.

A la família, a les amigues i a la parella, que sempre estan amb mi i que, tot i no entendre de què va el meu treball encara, m'han estat recolzant tot el camí.

Gràcies també al meu tutor, el Txuma, als mestres de taller per ajudar en tot el procés d'estampació i gràcies, sobretot, a les autores que escriuen i fan que la resta de persones que no tenim la capacitat d'escriure així de bé disfrutem de la lectura, ens anem a llocs imaginaris i tinguem un *safe place* on refugiar-nos.

Aquesta biblioteca de petits plaers no seria possible si no fos per aquelles dones que alcen la veu i creen. Sempre és un plaer, mai més ben dit, crear art acompanyada d'elles i de les seves històries.

